

GŁOS ROBOTNICZY

ORGAN ŁK i WK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK I

ŁÓDŹ, PONIEDZIAŁEK 20 GRUDNIA 1948 ROKU

Nr 5

Bilans gospodarczy demokracji ludowej i wytyczne 6-letniego Planu

Przemówienie tow. Hilarego Minca
na I Kongresie PZPR.

WARSZAWA (PAP). — Mowca wskazuje na wstępie, że podstawowy dokument ideologiczny Zjednoczonej Partii — wytyczne deklaracji ideowej — omówione na podstawie referatów tow. B. Bleruta i tow. J. Cyrankiewicza w zasadniczy sposób określają drogi marszu do socjalizmu. Po przyjęciu tych wytycznych, Kongres przystępuje do konkretnego rozpracowania tych dróg bezpośrednio na terenie gospodarczym.

Odbudowa i rozbudowa gospodarki Polski Ludowej trwa już cztery lata, a od 1946 r. praca opiera się na planie gospodarczym. Od 1947 r. działamy w ramach 3-letniego Planu Odbudowy. W tych warunkach przede wszystkim należy odpowiedzieć na pytanie, jaki jest dotychczasowy bilans gospodarczy, jakie ma osiągnięcia i jakie braki, jak przebiega wykonanie pierwszego ogólnopolskiego długofalowego planu gospodarczego. Na te pytania odpowie pierwsza część referatu.

Aby zwycięsko, przedterminowo, z nadwyżką wykonać Plan 3-letni trzeba jeszcze wiele pracy. Trzeba pokonać wiele znanych już i na nowo wylaniających się trudności, trzeba wiele zmienić, ulepszyć, usprawnić, zmobilizować w naszej gospodarce. Dlatego druga część referatu będzie poświęcona zadaniom partii, na drodze do zwycięskiego, przedterminowego zakończenia Planu Trzyletniego.

W trzeciej części referatu będzie omówiony i przedłożony Kongresowi do decyzji ustalony przez kierownictwo partyjne, projekt wytyczny 6-letniego Planu, który wejdzie w życie 1 stycznia 1950 r. — Planu, którego zadaniem będzie szybka, wszechstronna rozbudowa gospodarki polskiej i zbudowanie w Polsce fundamentów Socjalizmu.

I) Z jakim bilansem gospodarczym przychodzimy na I Kongres Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

Przemysł

Jeżeli przyjąć wartość globalnej produkcji wielkiego i średniego przemysłu w roku 1937 za 100 — to rozwój tej produkcji będzie się przedstawiał w latach po wyzwoleniu w sposób następujący: 1945 r. (w przeliczeniu na cały rok) — 38; 1946 r. — 77; 1947 r. — 107; 1948 — (przewidywane wykonanie) — 140,5.

Przemysł nasz zatem już w roku 1947 zdecydowanie przekroczył poziom przedwojenny, a w roku 1948 nadwyżka wynosi ponad 40 procent. Dane całego roku 1948 nie charakteryzują jednak dostatecznie poziomu, osiągniętego w momencie obecnym. Silny wzrost produkcji w ostatnich miesiącach uzasadnia porównanie produkcji w listopadzie 1948, z produkcją listopada 1937. Z porównania tego wynika, że w listopadzie 1948 osiągnęliśmy około 150 procent produkcji przedwojennej. Jest to znaczne wzmoczenie poziomu uprzemysłowienia kraju.

Wzrost ten widać jeszcze wyraźniej, baczając produkcję przypadającą na głowę ludności. Jeżeli przyjąć produkcję globalną, przypadającą w 1937 r. na głowę ludności za 100, to w roku 1945 wynosiła ona 55, w 1946 r. — 111, w 1947 r. — 154, w 1948 r. — 199,5. Tak więc w ciągu czterech lat odbudowy i rozbudowy przemysłu, osiągnęliśmy w stosunku do okresu przedwojennego dwukrotne powiększenie produkcji, przypadającej na głowę ludności.

W rezultacie tego szybkiego rozwoju przemysłu wzrósł znacznie ciężar gatunkowy produkcji przemysłowej w stosunku do całości produkcji wszystkich dziedzin

gospodarczych. Jeżeli przyjąć łączną produkcję przemysłu i rolnictwa za 100, to w roku 1937 na przemysł wypadało z tego 45,5 — a na rolnictwo — 54,5. W roku 1948 stosunek ten wynosił: przemysł — 64, rolnictwo — 36. Zatem w roku 1948 stosunek między produkcją rolniczą, która przed wojną była większa, a przemysłową wyraźnie zmienił się na korzyść produkcji przemysłowej, która obecnie znacznie przewyższa rolniczą. Świadczy to o wielkim postępie w uprzemysłowieniu kraju.

Uporzemysłowienie kraju wyraża się również, i to przede wszystkim, w szybszym wzroście wytwarzania środków produkcji w stosunku do produkcji środków spożycia. Bazę bowiem uprzemysłowienia stanowi szybki rozwój środków produkcji, określający możliwości rozwoju przemysłu w ogóle, a produkcji środków spożycia w szczególności. W 1947 r. z globalnej produkcji przemysłu wypadało na produkcję środków produkcji 47 proc., na produkcję zaś środków spożycia — 53 proc., w 1948 r. sytuacja jest odwrotna: środki produkcji — 54 proc., środki spożycia — 46 proc. Poważny wzrost procentowy wytwarzania środków produkcji świadczy o zdrowym przebiegu procesu uprzemysłowienia kraju, gdyż szybszy wzrost środków produkcji stwarza bazę i perspektywę dla dalszego szybkiego postępu industrializacji.

Rozwój przemysłu odbywał się nie tylko na drodze zwykłej odbudowy zniszczeń,

Na wielu odcinkach dokonywano także zasadniczej rekonstrukcji. Świadczy o tym choćby długa lista artykułów nieprodukowanych w Polsce przed wojną, a obecnie wytwarzanych masowo, lub będących w przygotowaniu do masowego wytwarzania, jak traktory, samochody ciężarowe, różne typy maszyn, artykułów technicznych i szeregu chemikali.

W rezultacie zdrowego rozwoju przemysłu nastąpiło radykalne powiększenie produkcji podstawowych artykułów przemysłowych przypadającej na głowę ludności.

W 1948 r. produkcja energii elektrycznej na głowę ludności wyniosła w stosunku do okresu przedwojennego 266 proc., produkcja węgla — 264 proc., produkcja siły surowej — 177 proc. Również i wzrost produkcji w podstawowych środkach spożycia jest poważny, choć zgodnie z charakterem naszego rozwoju przemysłowego — mniejszy niż środków produkcji. W 1948 produkcja cukru na głowę ludności wynosiła w stosunku do okresu przedwojennego 170 proc., tkanin wełnianych — 154 proc., bawełnianych — 151 proc. Niemal wszystkie podstawowe artykuły środków spożycia, z wyjątkiem skór znacznie przewyższały przedwojenną produkcję na głowę ludności.

Przemysł rozwijał się w Polsce w okresie po wyzwoleniu przede wszystkim i głównie, jako państwowy przemysł socjalistyczny, poddany jednolitemu kierow-

nictwu i oparty na podstawie planowania. Już w roku 1946 produkcja sektora socjalistycznego, a więc przemysłu państwowego i spółdzielczego wynosiła w stosunku do całości produkcji przemysłowej (bez rzemiosła) — 91,2 proc., zaś udział prywatnego przemysłu kapitalistycznego — 8,8 proc. W roku 1948 ten stan rzeczy uległ dalszemu polepszeniu, na korzyść sektora socjalistycznego. Udział produkcji przemysłu socjalistycznego wynosił w stosunku do całości produkcji — 94 proc., udział prywatnego przemysłu — 6 proc. W latach po wyzwoleniu przemysł socjalistyczny rozwijał się szybciej, od prywatno-kapitalistycznego, udział produkcji kapitalistycznej wolno, lecz systematycznie malał i sektor socjalistyczny zajął zdecydowanie dominującą pozycję.

REASUMUJĄC:

PO PIERWSZE: produkcja przemysłowa w latach po wyzwoleniu rozwijała się niezmiernie szybko, w rezultacie czego osiągnięto niemal podwojenie produkcji przemysłowej na głowę ludności.

PO DRUGIE: zmienił się zdecydowanie stosunek między wartością produkcji rolniczej i przemysłowej, na korzyść produkcji przemysłowej, która wyraźnie przewyższa produkcję rolniczą, co świadczy o znacznych postępach osiągniętych na drodze do uprzemysłowienia kraju.

PO TRZECIE: tempo rozwoju środków produkcji było wydatnie szybsze od tempa rozwoju produkcji środków spożycia, przy czym na szeregu odcinkach przemysłu dokonano poważnej rekonstrukcji, co łącznie stwarza bazę dla dalszego procesu industrializacji.

PO CZWARTE: socjalistyczny sektor w przemyśle zajął zdecydowanie dominującą pozycję, udział zaś sektora kapitalistycznego w całości produkcji przemysłowej systematycznie spada.

Rolnictwo

W 1945 r., gdy rozpoczynała się odbudowa, powierzchnia odlogów, powstałych w wyniku działań wojennych i zniszczeń, spowodowanych przez okupanta, wynosiła 7 milionów 941 tys. ha, tj. 48,2 proc. całości ziemi ornej. Dzięki olbrzymiemu wysiłkowi ludności wiejskiej i wydatnej pomocy Państwa, odlogi zmniejszyły się w r. 1946 do 5,958 tys. ha, w r. 1947 — do 2,497 tys. ha, a w r. 1948 już do 1,148 tys. ha, co stanowi 9 proc. ziemi ornej. W ten sposób odlogi, które w 1945 r. stanowiły niemal połowę ziemi ornej, w 1948 r. stanowiły mniej niż jedną dziesiątą. W rezultacie nowierzeźnia upraw ważniejszych ziemiołódów zbliża się do przedwojennej (w obecnych granicach). No. żyto — 95,1 proc. przedwojennej powierzchni, jęczmień — 83 proc., owies — 90 proc., ziemniaki — 90 proc., a pszenica wykazuje nawet przekroczenie przedwojennej powierzchni, a mianowicie — 103 proc. W szerszym zakresie technicznych nastąpiło wydatne rozszerzenie powierzchni upraw w stosunku do okresu przedwojennego: len — 134 proc., rzepak i rzepik — 200 proc., tytoń — 414 proc.

W ciągu lat powojennych zlikwidowano także soadek wydajności z hektara, który wstąpił szczególnie ostro w roku 1946. W okresie przedwojennym (w dawnych granicach) plon pszenicy z ha wynosił 119 q., w 1946 r. spadł do 88 q., a w r. 1948 znów osiągnął 11,8 q. Analogiczne liczby dla żyta wynoszą: 112, 90, 12,5.

W rezultacie tych osiągnięć produkcja brutto na głowę ludności — trzech zbóż chlebowych osiągnęła 122,1 proc. produkcji przedwojennej. Pozwoliło to uzyskać w 1948 r. samowystarczalność zbożową, a na wet eksportować pewne nadwyżki. Olbrzymie zniszczenia w stanie żywego inwentarza, spowodowane wojną i okupacją są jeszcze dalekie do wyrównania. W 1938 r. na Ziemiach Odzyskanych na 1000 mieszkańców przypadało 202 o. w 1945 r.

(Dalszy ciąg na str. -ej)

Bilans gospodarczy demokracji ludowej i wytyczne 6-letniego planu

Przemówienie tow. Hilarego Minca na I szym Kongresie PZPR

(Dalszy ciąg ze str. 1-szej)

— 139 szt.; w 1948 r. — 241,5 szt.; analogiczne liczby dla świń wynosiły: 1938 r. — 215,9; 1945 — 71,6; 1948 — 214,3. Pomimo więc wyjątkowo szybkiego wzrostu pogłowia od katastroficznie niskiego poziomu z 1945 r. dalecy jesteśmy, jeżeli chodzi o bydło razię, od poziomu przedwojennego. W rezultacie produkcja na głowę ludności mięsa wołowego i wieprzowego wraz z tłuszczem handlowym wynosi w r. 1948 za ledwie 91,8 proc. produkcji z roku 1938, a mleka — 74,7 proc. W roku 1945 liczby te wynosiły — 26,1 proc. i 40,7 proc. Wnioskując z tego, że w ciągu ostatnich czterech lat produkcja zwierzęca ponawiała się wzdłużnie, jednak pozostała jeszcze znacznie w tyle w stosunku do okresu przedwojennego.

Całość produkcji rolnictwa — roślinnej i zwierzęcej łącznie — charakteryzują następujące liczby: jeżeli przjąć łączną produkcję brutto rolnictwa na głowę ludności dla 1938 r. za 100 — wynosiła ona w roku 1945 — 45, a w roku 1948 — 110. Produkcja ta podniosła się więc od r. 1945 prawie dwu i półkrotnie i w r. 1948 przekroczyła poziom przedwojenny.

Jeżeli jednak zestawimy wyniki osiągnięte w produkcji rolniczej w 1948 r. z poziomem, osiągniętym przez produkcję przemysłową, to okaże się, że produkcja rolnicza nie nadąża za tempem wzrostu produkcji przemysłowej. Dotyczy to szczególnie produkcji zwierzęcej, której niski stan jest powodem wciąż jeszcze istniejącego u nas deficytu tłuszczów i okresowych braków mięsa.

Nienadążanie w produkcji rolniczej za przemysłową jest, w warunkach gospodarki indywidualnego na wsi, rzeczą zrozumiałą. Rozdrobnione i zacofane rolnictwo indywidualne nie może nadążyć za tempem scentralizowanego, jednolitego kierowanego i działającego na podstawie planowej gospodarki, socjalistycznego przemysłu. Biorąc jednakże pod uwagę właśnie ten indywidualny charakter rolnictwa, uważać należy wyniki przezeń osiągnięte za wyjątkowo duże i nomyślne — osiągalne tylko w warunkach demokracji ludowej.

Wyniki te zaważdzają rolnictwo likwidacji obszarów, reformie rolnej, oddłużeniu z przedwojennych długów i systematycznej, choć nie zawsze konsekwentnej — zwłaszcza w pierwszych latach — polityce rządu, nastawionej na pomoc biednemu i średniemu chłopstwu, na ograniczanie nie elementów kapitalistycznych na wsi.

Polityka ta wyrażała się w akcji kredytowania wsi, dostarczania jej tanich artykułów podstawowych, w pomocy spółdzielczości, w organizacji ośrodków maszynowych, w likwidacji odlogów przez PNZ na rzecz osadników, w zniesieniu już w r. 1946 dostaw przymusowych, w utrzymaniu stałych i dogodnych cen zboża, w polityce podatkowej, zmierzającej do zwolnienia od podatków gospodarstw małorolnych, w ochronie interesów gospodarstw średniorolnych.

Przytaczając dane, ilustrujące pomoc państwa w odbudowie rolnictwa, mówca stwierdza, że import koni i stworzenie dość znacznego parku traktorowego, który w bież. roku wynosił już 14.300 szt. — poprawiło znacznie zaopatrzenie rolnictwa w siłę pociagową. Znaczną rolę w podniesieniu produkcji roślinnej odegrało zorganizowane przez państwo zaopatrzenie rolnictwa w nawozy sztuczne — w dużo większym stopniu, niż przed wojną. Poważne znaczenie miała znacznie powiększona w stosunku do okresu przedwojennego, produkcja maszyn rolniczych, oraz elektryfikacja wsi, których zelektryfikowano w roku 1948 — 627, podczas, gdy przed wojną elektryfikowano zaledwie 50 wsi rocznie.

Reasumując:

PO PIERWSZE: rolnictwo w okresie po wyzwoleniu rozwijało się szybko i pomyślnie

Handel wewnętrzny

Sytuacja, w której rozpoczął się rozwój handlu wewnętrznego, była wyjątkowo niedogodna i niepomyślna. Upanstwowiony przemysł w pierwszym okresie swego rozwoju nie posiadał własnego aparatu hurtowego, ani aparatu zaopatrzenia i zarówno w zakupach, jak i w sprzedaży zdany był na pośrednictwo kapitalistycznych pośredników. Cały obrót towarowy, hurtowy i detaliczny oparty był przez elementy kapitalistyczne, przechwytyjące znaczną część produktu dodatkowego, wytwarzanego w przemyśle i rolnictwie. Stwarzało to chaos organizacyjny, spekulację, brak stabilizacji cen, trudności podnoszenia realnych płac, wielkie zyski sektora kapitalistycznego w handlu, szkodliwy podział dochodu narodowego, przeszkadzający pomyślnemu rozwojowi gospodarki narodowej. Sytuację komplikowała fałszywa i szkodliwa postawa spółdzielczości, uchylającej się faktycznie od pracy w ramach planu państwowego i częstokroć pod pretekstem „autonomii spółdzielczości” współpracującej z elementami kapitalistycznymi.

Wyjście z tej sytuacji należało szukać z jednej strony w kierunku rozbudowy państwowego aparatu handlowego, z drugiej — w przezwyciężeniu szkodliwych tendencji spółdzielczości i w przekształcaniu jej w instrument socjalistycznego obrotu towarowego, z trzeciej zaś strony w kierunku tworzenia kontroli administracyjnej i społecznej nad handlem prywatnym, ograniczenia jego zysków, tępienia spekulacji, zmuszania do przestrzegania ustalonych cen. Działalność w tych kierunkach wzmogła się od czasu rozpoczęcia bitwy o handel w maju 1947 r. W rezultacie obroty sektora socjalistycznego (handel państwowy i spółdzielczy) wynosiły w hurcie — w 1948 r. — 430 proc. w stosunku do 1945 r., w detalu — 450 proc.

Obroty detalu państwowego wzrosły w tym samym czasie 13-krotnie. Wzrost ciężaru gatunkowego sektora

nie w rezultacie czego osiągnięto prawie przedwojenny poziom zasiewów, przedwojenny poziom plenu z ha i przewyższenie przedwojennej łącznej produkcji brutto na głowę ludności przy znacznym jednak uwstecznięciu produkcji zwierzęcej w stosunku do okresu przedwojennego.

PO DRUGIE: wyniki te osiągnęło rolnictwo, dzięki warunkom, stworzonym przez demokrację ludową, poprzez likwidację obszarów i w walce o ograniczenie elementów kapitalistycznych na wsi.

PO TRZECIE: znaczny rozwój rolnictwa pozostaje jednak w tyle w stosunku do tempa rozwoju przemysłu, co jest wynikiem rozdrobnienia i zacofania rolnictwa w przeciwieństwie do scentralizowanego, socjalistycznego przemysłu państwowego, działającego na podstawie gospodarki planowej.

socjalistycznego był szczególnie szybki w 1948 r. Udział tego sektora w obrocie hurtowym artykułami przemysłu państwowego wynosił w lipcu ok. 96 proc., zaś hurtu prywatnego ok. 4 proc. Obecnie udział hurtu prywatnego wynosi zaledwie 2,5 proc. W lipcu udział hurtu prywatnego w zaopatrywaniu w zboże rynku miejskiego wynosił 14 proc., (w październiku spadł do 4 proc. Udział aparatu państwowego i spółdzielczego na odcinku gospodarki miejskiej podniósł się w końcu roku z 40 proc. do 60 proc. Udział sektora socjalistycznego w całości handlu hurtowego — artykułami przemysłowymi i rolniczymi — wynosił 60 — 70 proc., obecnie zaś udział ten wynosi już 80 — 85 proc. Obroty detalu socjalistycznego wynosiły w lipcu 25—30 proc. całości obrotów detalicznych, obecnie wynoszą co najmniej 35 proc.

Wzrost pozycji sektora socjalistycznego w handlu, przezwyciężenie szkodliwych tendencji spółdzielczości, poddanie elementów kapitalistycznych kontroli — wszystko to, na tle pomyślnego rozwoju gospodarczego i rosnącej masy towarowej dało możliwość ustabilizowania cen w wolnorynkowych.

Tak przyjmując poziom cen w wolnorynkowych w Warszawie, w kwietniu 1945 r. za 100, obserwujemy wzrost tego wskaźnika do 137,3 w I-szym kwartale 1947 r. do 154 w IV kwartale, podczas gdy w pierwszym kwartale 1948 r. wskaźnik ten wzrasta tylko do 155,3, po czym spada do 143,7 w trzecim kwartale. Osiągnięcie stabilizacji cen stanowi znaczny sukces gospodarczy, zwłaszcza, jeśli wziąć pod uwagę deficytowe szeregi artykułów i fakt istnienia tylko ograniczonego systemu kartkowego przy całkowicie wolnym obrocie niemal wszystkimi artykułami.

Rosnąca masa towarowa i wzmocnione pozycje sektora socjalistycznego w handlu, pozwoliły na stopniowe ograniczanie systemu kartkowego, co odbywało się na ogół bez zaburzeń.

Pozytywne rezultaty opanowania rynku przez sektor socjalistyczny uwidoczniła się najlepiej na przykładzie chleba i mąki. Zadowolający stan zaopatrzenia w chleb i mąkę osiągnięto dzięki temu, że z jednej strony wzrosła wydajność mas towarowa, z drugiej — dzięki przebudowie spółdzielczości i połączeniu jej działania z aparatem państwowym w Polskich Zakładach Zbożowych.

W rezultacie o ile na 31 stycznia 1946 r. kontrolowane przez państwo zapasy ziarna wynosiły 56 tys. ton, to 1. 1. 1949 r. wyniosły one już ponad 1 milion ton. Gwarantuje to pełne i sprawne zaopatrzenie rynku w chleb i mąkę na zasadach wolno-rynkowych.

Obrót innymi artykułami rolnymi, zwłaszcza mięsem i tłuszczem, nie wykazuje takiego stopnia zorganizowania, jaki obserwujemy w zbożu. Obok przyczyn obiektywnych, zły stan organizacji tego rynku spowodowany jest nieograniczoną do niedawna działalnością przedsiębiorców kapitalistycznych, żerujących zarówno na produkcji, jak i na konsumpcji.

Obecnie ten stan rzeczy zmienia się. Na wyniki wypadnie jednak jeszcze poczekać.

Sukcesy w organizacji handlu wewnętrznego nie powinny zasłaniać wielu ujemnych zjawisk, charakterystycznych dotąd dla tej gałęzi gospodarczej. Poziom organizacji handlu wewnętrznego nie jest jeszcze dostateczny, skoro od czasu do czasu pod wpływem działalności wroga klasowego, nowstają tu i ówdzie paniki towarowe. Szereg artykułów jest jeszcze obiektem spekulacji, czemu sprzyja niedostatecznie przemysłowy układ cen. Część zakłóceń w handlu spowodowana jest złym rozłożeniem sieci rozdzielczej, zwłaszcza w dzielnicach robotniczych.

Wszystko to wskazuje, że w zakresie organizacji handlu wewnętrznego czekają nas jeszcze wielkie zadania i trudności.

REASUMUJĄC:

PO PIERWSZE: organizacja handlu wewnętrznego dała sobie na ogół radę z rozwiązaniem rosnącej masy towarowej artykułów rolniczych i przemysłowych na zasadach wolnorynkowych.

PO DRUGIE: stało się to możliwe dzięki ostrej walce klasowej, w rezultacie której sektor socjalistyczny zajął w obrocie hurtowym dominującą pozycję i osiągnął poważne postępy na terenie handlu detalicznego. Przezwyciężone zostały szkodliwe „autonomiczne” tendencje spółdzielczości i przebudowana jej struktura oraz poddana ostrej i skutecznej kontroli elementy kapitalistyczne w handlu.

PO TRZECIE: na podstawie rosnącej masy towarowej i w rezultacie postępów osiągniętych w organizacji handlu wewnętrznego, zrealizowano w zasadzie stabilizację cen w wolnorynkowych.

PO CZWARTE: szereg ważnych odcinków handlu, a w pierwszym rzędzie handlu (Dalszy ciąg na str. 3-ej)

W. Ażiewicz

Daleko od Moskwy

— Dlaczego, odwrócił się Sidorenko.
— Pies nie jest głęboko zakopany: Liberman razem z tobą zdaje swoje sprawy, ale nie przyjmuje ich razem ze mną. Dlatego on zakreślił mnie z aprobowacją i materiałami, nie daje mi sprawozdań o zapasach na punktach, przetrzymuje w teczce zlecenia na niewykonalne fundusze. Do tej pory nie wiem co jest na trasie, a czego brak. Liberman zamierza odjechać, i chociaż jest to człowiek przebiegły, ale tutaj się przeliczył.
— W czym? — z zainteresowaniem zapytał Sidorenko.
— On nie pojedzie z tobą, a pozostanie na budowie.
Liberman zaczął mrugać jasnymi rzęsami.

— Przypuszczam, że mam prawo zabrać niektórych z moich ludzi. Pracują ze mną już od dawna i przyzwyczaili się do mnie. Są przede mną wychowani, powiedział Sidorenko.

— Za ich wychowanie — kłaniam się do ziemi — Batmanow pochylał głowę — każdy kierownik obowiązany jest wychowywać swoje kadry, jednakże nie mam innego wyjścia. Po co mam szukać przykładowego, zdyscyplinowanego, roztropnego naczel-

nika aprobowacji, jeżeli jest tu przede mną gotowy — Liberman?

— Ja bardzo proszę zwolnić mnie, — Liberman przyłożył rękę do piersi. — Jestem bardzo przywiązany do Jakuba Tarasowicza. Mój sposób pracy może wam nie odpowiadać.

— Wam wypadnie przyzwyczaić się do mnie, wtedy wasz system będzie mi odpowiadał. Obiecuje nawet wykazać szczególną troskę o wasz system, — zimno, ironicznie powiedział Batmanow.

Liberman podniósł ręce.
Batmanow gestem powstrzymał go:
— Nie traćcie na próżno czasu. Możecie pójść.

Nowy i dawny naczelnik budowy stali przy oknie. W powietrzu krążył pierwszy śnieg. Adun pociemniał cały i wzdął się. Wiecher pochylał ku wodzie ciężkie obryski chmur. Śmiały kuterek to zajął się, to znów zniknął wśród pienistych grzbietów, spiesząc przeciąć wzburzoną, szeroką przestrzeń rzeki.

— Powinieneś dzisiaj bez zwłoki odjechać. Nie ciągnij więcej — cicho powiedział Batmanow. Dobrzeby było dzisiaj podpisać akt.

— Goniś? przeskaczam?

22)

— Gonię. Przeskaczasz. Mocno przeskaczasz Jakubie Tarasowicz, — przyznał się Wasyli Maksymowicz.

Zamika, Matmanow miarowo chodził po gabinecie. Błękitny dym unosił się za nim. Sidorenko nieprzyjaźnie spoglądał na niego z ukosa.

— Nam z tobą chyba nie są potrzebne delikatno-sentymentalne niedopowiedzenia i wszelkie nieszczerze frazesy. Jako ludzie rzeczowi, w imię sprawy zrezygnujemy ze sztucznej grzeczności i fałszywej ambicji. Bez sensu jest rozmowa na temat dlaczego ja przyjechałem i dlaczego ty musisz odjechać. Tak postanowili za nas. Ty pojedziesz na nowe miejsce, a ja będę gospodarować tutaj.

Wasyli Maksymowicz podszedł do Sidorenki. Szyby trzęsły się od wiatru. Gęste płatki śniegu i bure liście kręciły się za oknem. Górki na przeciwnym brzegu rzeki zniknęły w szarej mgłę, która opuszczała się na wodę.

— Sam widzisz: póki tu jesteś mam związane ręce. W kolektywie tworzą się ryś. Ludzie błądzą jak w lesie. Wczoraj przespacerowałem się po zarządzie, ludzie siedzą na skrzyniach i walizkach, przychodzą od rana i zamiast pracować cały dzień rozstrząsają jakie życie czeka ich w Karagandzie. Nie wątpię, że tam ich powieszysz. Ale drugiego dzwonka przecież nie będzie!.. POCO WIEC BAŁAMUCISZ LUDZI? Kowszow

wczoraj nie wytrzymał i powiedział: „Czas idzie, czy długo jeszcze będziecie na nich spoglądać”. Ma rację, czasu powstrzymać nie można. Nie wolno obecnie szafować czasem. Ty sobie pojedziesz, nie wierząc w to, że mnie rzeczywiście wypadnie w ciągu jednego roku zbudować rurociąg. Nie byłś na zachodzie, Jakubie Tarasowiczu, a tu na zacie jeszcze prochem nie pachnie. Nasz rurociąg — ty zacząłeś go budować, ja skończę — jest młodszym bratem kaukazkiego rurociągu i potrzebny jest krajowi jak działa i czołgi.

— Ty mi zarzucasz pokojowe nastawienie, jakgdybym ja sam nie pragnął brać udziału w wojnie, — ze szszerym żalem powiedział Sidorenko.

Rozdział szósty

PRZYSZŁA ZIMA

W przyrodzie toczyła się walka dwóch pór roku. Zima następowała, jesień brońiła się. Na początku strona następująca wysyłała na krótkie zwiady mróz, ostre, przejmujące wiatry i śnieżną zawieruchę. Krzaki i modrzew stały już bez liści, trawy uschły. Łachy i kanały były skute cienkim, lamiwym lodem, na Adunie powstawały i łamały się pod uciskiem wody kry lodowe

c. n.

Bilans gospodarczy demokracji ludowej i wytyczne 6-letniego planu

Przemówienie tow. Hilarego Minca na I-szym Kongresie PZPR

(dalszy ciąg ze str. 2-ej)

del niemię jest jeszcze źle zorganizowany, co powoduje możliwość objawów spekulacyjnych i dotkliwe zakłócenie dystrybucji.

Handel zagraniczny

W 1945 r. nasze obroty zagraniczne w stosunku do okresu przedwojennego wynosiły zaledwie 7,7 proc., w 1946 r. — 29,1 proc., w 1947 r. — 58,1 proc., a w 1948 r. — przekroczyły już poziom przedwojenny osiągając 115,3 proc. obrotu z roku 1938. Rozwój ten postępował szybko, a szczególnie silny wzrost, bo niemal dwukrotny na odcinku rocznym nastąpił w r. 1948, dzięki wzmożonej działalności w tym zakresie. W przeliczeniu na głowę ludności wzrost obrotów zagranicznych wypada jeszcze lepiej, bo w stosunku do okresu przedwojennego wskaźnik wynosi w bież. r. — 167. W r. 1948 obroty handlu zagranicznego osiągnęły 1.081,2 milj.

Szybki i pomyślny rozwój handlu zagranicznego zapewnił gospodarce narodowej możliwości rozwoju. Kraj otrzymywał żywność w okresie, gdy nie mógł jej wyprodukować, otrzymuje wzrastające ilości zagranicznych surowców oraz maszyn i innych artykułów inwestycyjnych. Decydującą rolę w pomyślnym rozwoju handlu zagranicznego i całości naszej gospodarki odegrały stosunki handlowe z ZSRR, dzięki którym mogliśmy otrzymać po wyzwoleniu i otrzymujemy obecnie surowce i artykuły, potrzebne dla uruchomienia i rozwoju przemysłu. Dzięki ZSRR otrzymywaliśmy na dogodnych warunkach w latach ostrego deficytu żywnościowego, zboże. Dzięki ZSRR uzyskaliśmy solidną bazę dla industrializacji kraju w postaci ostatniej umowy o dostawie na warunkach kredytowych, artykułów inwestycyjnych na sumę 450 milionów dolarów.

Stosunki handlowe z ZSRR pozwalają nam skutecznie bronić się przed imperialistycznymi próbami podporządkowania naszej gospodarki narodowej, dyktowania nam upokarzających kolonialnych warunków, dyskryminowania naszego handlu zagranicznego.

Obrotów handlowy z ZSRR, który w roku 1938 wynosił wskutek zbrodniczej polityki rządów sanacyjnych, ku wielkiej szkodzi Polski, zaledwie 0,4 proc. całości obrotów zagranicznych — wynosi dziś 21,5 proc. Na ZSRR i kraje demokracji ludowej przypada łącznie 37,8 proc. naszych obrotów zagranicznych. Tym niemniej udział ZSRR i krajów demokracji ludowej w całości naszych obrotów zagranicznych jest jeszcze niedostateczny i powinien być wydatnie wzmożony.

Nie bacząc na wymagające się próby dyskryminacji naszego handlu zagranicznego, utrzymujemy rosnące stosunki handlowe z licznymi krajami kapitalistycznymi. Ostatnio zawarliśmy układ z Argentyną, do którego przywiązujemy wielką wagę. Prowadzone są w Warszawie rokowania o 5-letnią umowę handlową z Anglią, której zawarcie winno się przyczynić do znacznego powiększenia obrotów z tym krajem. Eksport nasz do krajów kapitalistycznych odgrywa coraz większą rolę w ich życiu gospodarczym. Tak np. w bież. roku kraje te otrzymują od nas węgiel za ok. 250 milj. dolarów.

Rozwijając nasze stosunki handlowe z krajami kapitalistycznymi na zasadzie obu stronnych korzyści musimy raz po raz przełamywać próby dyskryminacji naszego handlu zagranicznego. Celują w tych próbach Stany Zjednoczone Am. Półn. Rząd tego kraju, który obłudnie proklamuje się obrońcą wolności handlu międzynarodowego, usiłuje bezprawnie zatrzymać urządzenie hutnicze zamówione przez nas jeszcze w 1946 r. i opłacone żywą gotówką w dolarach, wypracowanych ciężkim wysiłkiem robotnika i chłopca polskiego.

Obroty naszego handlu zagranicznego w olbrzymiej większości realizowane są przez sektor socjalistyczny. Udział handlu prywatnego wynosił w roku 1948-ym w imporcie 0,6 proc., w eksporcie 1,5 proc.

Do braków naszego handlu zagranicznego należy zaliczyć niedostateczną zaciętość w walce o zwiększenie eksportu, niedostateczny udział obrotów z ZSRR i krajami demokracji ludowej w ogólnych obrotach zagranicznych, powolność w nawiązywaniu stosunków z rynkami zamorskimi, zwłaszcza południowo- amerykańskimi i rodkowego wchodu biurokratyczną ciężkością i powolnością w załatwianiu transakcji handlowych

Reasumując:

Nie bacząc na szereg poważnych wad nasz handel zagraniczny wydatnie przekroczył poziom przedwojenny i zapewnił

Komunikacja i żegluga

Komunikacja kolejowa szybko wyrównała olbrzymie zniszczenie wojenne, co dało możliwość poważnego przekroczenia w 1948 r. poziomu przedwojennego. Przewóz towarów w milionach tonokilometrów wynosił w 1948 r. 26 tys. w stosunku do 22.400 w roku 1938. Przewóz pasażerów w milionach osobo-kilometrów wyniósł w r. 1948 — 19 tys. w stosunku 7.500 w r. 1938.

Porty, które w r. 1945 osiągnęły zaled-

w zasadzie dostawę niezbędnych dla rozwoju gospodarki żywności, surowców i urządzeń inwestycyjnych. Decydującą rolę odegrały tu systematycznie rozwijające się stosunki handlowe polsko-radzieckie.

wie 917 tys. ton przeładunku w stosunku do 16.300 tys. ton w r. 1938, osiągnął w r. 1948 — 16.350 tys. ton przeładunku, przekraczając poziom przedwojenny.

REASUMUJĄC:

Rozwój naszej komunikacji lądowej i urządzeń portowych, szedł w zasadzie równoległe do rozwoju produkcji i handlu, ułatwiając pomyślny rozwój całości gospodarki.

Położenie materialne ludności pracującej

Rozwój naszej gospodarki, a zwłaszcza przemysłu, spowodował znaczny wzrost liczby pracowników najemnych. W 1938 roku liczba pracowników najemnych, zatrudnionych poza rolnictwem, wynosiła 2.733 tys. W połowie 1948 r. liczba ta zwiększyła się do 3.534 tys. Pracownicy ci stanowili w 1938 r. ok. 8 proc. ogółu ludności, w 1948 r. — 14,6 proc. Zjawisko tak poważnego wzrostu pracowników najemnych, z których przeważającą większość stanowi klasa robotnicza, należy traktować, jako niezmiernie pozytywne, gdyż oznacza ono wzrost proletariatu i umacnianie pozycję klasy robotniczej — przodującej i najbardziej postępowej części narodu.

Wzrost ten komplikował jednak trudne zadanie podniesienia poziomu materialnego robotników i pracowników umysłowych, katastrofalnie obniżonego wskutek wojny i okupacji. Wyjątkowo niski w 1945 roku poziom zarobków zaczął się szybko i systematycznie podnosić. Już w r. 1946, w czerwcu tego roku przeciętny miesięczny zarobek robotników przemysłowych wynosił 7.873 zł., z czego na gotówkę przypadało 3.258 zł., a na naturalia reszta. W czerwcu 1948 roku przeciętny zarobek wynosił 13.642 zł., z czego na gotówkę przypadało 8.614 zł. W miesiącu tym zarobek stanowił 172 proc., wypłaty zaś gotówkowe 265 proc. w stosunku do czerwca 1946. Tempo wzrostu płac pracowników najemnych we wszystkich dziedzinach gospodar ki było jeszcze większe, gdyż przeciętny zarobek wynosił w czerwcu 1948 r. — 213 proc. w stosunku do 1946 roku.

Przy porównywaniu obecnego poziomu zarobków z przedwojennym, należy poza uwzględnieniem gotówki, naturalii i zaopatrzenia reglamentowanego, mieć na uwadze trzy zasadnicze czynniki: likwidacja bezrobocia, przerzucenie przez rząd demokratyczny ciężarów ubezpieczeń społecznych na pracodawcę oraz szeroki zasięg akcji socjalnej i wczasów, nie istniejących przed wojną.

W rezultacie należy stwierdzić, że w czerwcu 1946 r. przeciętny zarobek robotników fizycznych wynosił ok. 65 proc. realnej miesięcznej płacy przedwojennej, w czerwcu zaś 1948 r. zarobek ten przekroczył już poziom przedwojenny. Biorąc pod uwagę szczególnie silny, w rezultacie burzliwie rozwijającego się współzawodnictwa pracy, wzrost płac między czerwcem a grudniem bież. roku, sędzić należy, że najostrożniej obliczony wskaźnik realnych płac pracowników fizycznych wynosi obecnie 110, w stosunku do okresu przedwojennego. Na poprawę sytuacji materialnej pracowników duży wpływ ma jeszcze jedno ważne zjawisko. Likwidacja bezrobocia i łatwość znalezienia pracy powodowała, że każdy pracownik ma na swoim utrzymaniu mniej członków rodziny, gdyż większa niż przed wojną ich liczba zarabia samodzielnie na utrzymanie. Przed wojną na 100 robotników przypadało 144 członków rodzin na ich utrzymanie, obecnie zaś przypada ich tylko 119.

Odbudowa Warszawy i Ziemi Odzyskanych

W okresie po wyzwoleniu uczyniony został olbrzymi wysiłek w celu wyrównania zniszczeń wojennych. Rzecz jasna, że zniszczenia, które spowodowały zmniejszenie całego trwałego majątku narodowego Polski o ok. 38 proc., nie mogły być całkowicie wyrównane w ciągu 4-ech lat. Wyrównana została jednak tak znaczna część tych olbrzymich zniszczeń, że rozwój gospodarki i oplatowanie się sytuacji materialnej ludności może odbywać się szybko. Od chwili historycznej decyzji rządu o utrzymaniu całkowicie zniszczonej

Dodatkowe osoby pracujące powiększają wydatnie budżet rodziny i podwyższają jej poziom materialny.

O ile zarobki robotników fizycznych przewyższyły realny poziom płac przedwojennych, o tyle pracownicy umysłowi poziomu tego jeszcze nie osiągnęli. Jednakże stosunek przedwojenny zarobków pracowników umysłowych i fizycznych był krzywdzący dla tych ostatnich i dlatego osiągnięcie przez pracowników umysłowych przedwojennego poziomu zarobków będzie musiało trwać dłużej. Przekroczenie przez robotników fizycznych poziomu zarobków przedwojennych nie odbyło się wszędzie równomiernie i w okresie po wyzwoleniu wytworzył się szereg, niczym nieusprawiedliwionych dysproporcji w płacach poszczególnych grup pracowników. Wymagają one szybkiej likwidacji, lub choćby złagodzenia.

Również sytuacja materialna i mało- i średniorolnych chłopów poprawiła się w sposób istotny. Tak np. w 1948 r. na głowę ludności rolniczej przypadało 1,5 ha użytków rolnych, podczas gdy w roku 1938 tylko 1,1 ha, co oznacza wzrost zaopatrzenia w ziemię o 30 proc. Polepszają również sytuację materialną chłopów: likwidacja przedwojennego zadłużenia, ko rzystny dla mało- i średniorolnych gospodarstw układ podatku gruntowego, zmiana w stosunku cen artykułów rolniczych i przemysłowych na korzyść rolników i szereg innych czynników, wynikających z warunków ustroju demokracji ludowej i świadomej polityki rządu.

REASUMUJĄC:

PO PIERWSZE: w rezultacie rozwoju całości naszej gospodarki narodowej wzrosła znacznie liczba pracowników najemnych, przez co wzmocniła się siła liczebna i pozycja klasy robotniczej, przodującej siły narodu.

PO DRUGIE: klasa robotnicza została uwolniona od klęski bezrobocia i niepewności jutra, znaczna liczba członków rodzin robotniczych znalazła możliwość zatrudnienia, co silnie podzielało dodatnio na budżet rodziny robotniczej, ciężar składek na ubezpieczenia społeczne został przeniesiony z pracowników na pracodawców, została szeroko rozbudowana akcja socjalna, stworzono instytucje wczasów.

PO TRZECIE: w rezultacie ciągłego, stałego i systematycznego wzrostu zarobków, poziom płac realnych robotników przemysłowych w sposób istotny przekroczył poziom przedwojenny.

PO CZWARTE: w rezultacie przeprowadzonej reformy rolnej, oddłużenia rolnictwa i systematycznej polityki rządu, zmierzającej do zapewnienia pomocy mało- i średniorolnym chłopom sytuacja materialna chłopstwa pracującego uległa istotnej poprawie w stosunku do okresu przedwojennego.

Wysiłek włożony w odbudowę budynków, mostów, jezdn, urządzeń użyteczności publicznej, przemysłu itp., wystarczyłby do wybudowania w ciągu czterech lat od nowa miasto — wielkości Krakowa. Dzięki temu olbrzymiemu wysiłkowi Warszawa jest dziś miastem nie tylko dumnej przeszłości, — ale pięknej i twórczej teraźniejszości i jeszcze piękniejszej i bardziej twórczej przyszłości.

Obok odbudowy Warszawy doniosłym zadaniem Planu Trzyletniego była odbudowa Ziemi Odzyskanych oraz złączenie ich z Polską Centralną w jednolity organizm polityczny i gospodarczy. To olbrzymie zadanie w podstawowych zarysach zostało wykonane. Na Ziemiach Odzyskanych mieszka dziś 6 milj. Polaków, w tym 5 milj. nowo-osiedlonych. Państwo przysłało z ogromną pomocą osiedleńcom, przeznaczając na inwestycje na Ziemiach Odzyskanych w ciągu lat 1946-47 i 1948 blisko 1,5 miliarda zł. przedwojennych.

W całokształcie inwestycji inwestycje na Ziemiach Odzyskanych wynosiły w r. 1946 — ponad 26 proc., w r. 1947 — ok. 32 proc., a w r. 1948 ok. 38 proc. Dźwignięty został z gruzów przemysłu Ziemi Odzyskanych, którego produkcja stanowi w bież. roku ok. 22 proc. całej państwowej produkcji przemysłowej, przy czym dla energii elektrycznej procent ten wynosi 37, dla węgla — 32, dla wagonów pod węgiel — 70. Odbudowana została gospodarka rolna. Zaorano i obsiano ok. 3 milj. ha odłogów. Odbudowano porty w Gdańsku i Szczecinie i uruchomiono małe porty zachodnie. Dzięki temu olbrzymiemu wysiłkowi Ziemia Odzyskana stanowi jednolity z Polską, harmonijny organizm gospodarczy, co zadokumentowała dobitnie Wystawa Ziem Odzyskanych.

REASUMUJĄC:

Podstawowe zadania Planu Trzyletniego w zakresie odbudowy Warszawy i Ziemi Odzyskanych są pomyślnie wykonywane.

Finanse

Zadania finansów w okresie po wyzwoleniu były niezmiernie skomplikowane i odpowiedzialne. Trzeba było dostarczyć środków na wykonanie Planu Inwestycyjnego na odbudowę i rozbudowę gospodarki narodowej. Wydatki na ten cel osiągnęły do dziś sumę 450 miliardów zł.

Trzeba było dostarczyć środków na rosnące wydatki budżetowe, na szkolnictwo, oświatę, kulturę, opiekę społeczną, lecznictwo, administrację państwową, wojsko itp. Wydatki te wynosiły 631 miliardów zł. Trzeba było dać pokrycie na rosnące place, wyposażać tysiące przedsiębiorstw państwowych w kapitały obrotowe. Trzeba było finansować rozwijającą się burzliwie produkcję, obrót i komunikację i równocześnie trzeba było stać na straży wartości waluty. Zadania te finansowo mogły spełnić tylko pod warunkiem przeprowadzenia słusznej linii klasowej, polegającej na korygowaniu podziału dochodu narodowego na korzyść klasy robotniczej i pracującego chłopstwa i na ograniczaniu zysków elementów kapitalistycznych. Pomimo trudności, wynikających z narowom starego aparatu, finanse coraz wyraźniej wchodziły, zwłaszcza od czasu „bitwy o handel” na tory tej jedynej słusznej klasowej polityki i temu należy zawdzięczać fakt, że operujemy budżetami zamykającymi się nadwyżką, że inwestycje, produkcja i obrót finansowane są bez zakłóceń, że rosnące place znalazły finansowe pokrycie. Temu wreszcie należy zawdzięczać utrzymanie wartości waluty.

REASUMUJĄC:

Finanse polskie sprostają zadaniom, wynikającym z szybkiej odbudowy i rozbudowy gospodarczej i polepszenia się sytuacji materialnej ludności pracującej, utrzymując równocześnie w pełni wartość waluty.

Wykonanie planu 3-letniego

Kończąc bilans rozwoju gospodarki po wyzwoleniu, należy odpowiedzieć na pytanie, czy warunki określone przez Plan Trzyletni zostały wypełnione w ciągu roku 1947 i 1948?

Przemysł wykonał plan w roku 1947 z nadwyżką 3,4 proc., a w r. 1948 wykonał plan z nadwyżką całkowitą 10 proc.

(dalszy ciąg na str. 4-ej)

Bilans gospodarczy demokracji ludowej

wytyczne 6-letniego planu

Przemówienie tow. Hilarego Minca na I-szym Kongresie PZPK

(Dalszy ciąg ze str. 3-ciej.)

Rolnictwo wykonuje lub przekracza plan na odcinku zasiewów, zbiorów, pogłowia koni i bydła, wykazuje natomiast odchYLENIA w dół od planu, jeśli chodzi o trzodę chlewną.

W całości rolnictwo rozwija się pomysłniej, niż to przewidywał plan. Plan przewozi towarów został przez Kolejy wykonany w 1947 r. z nadwyżką 5 proc., w r. 1948 — 13 proc., plan przewozi pasażerów — w 1947 r. z nadwyżką 17,2 proc., w r. 1948 — 19,6 proc.

Podstawowe zadania Planu Trzyletniego na kluczowych odcinkach gospodarki są realizowane przedterminowo.

Oczyrna kapitalistycznej zagranicy

Wyniki odbudowy gospodarczej są tak oczywiste, że uznawane są nawet w mało przyjaznych nam krajach kapitalistycznych. Kiedy rozpoczynaliśmy odbudowę, prasa kapitalistyczna nie wrożyła nam powodzenia. Mówca cytuje tu głosy pism angielskich, które przedstawiały katastrofalny stan kraju w pierwszych latach po wyzwoleniu.

Każda umowa handlowa z krajem kapitalistycznym była witana głosami niedowierzania, co do możliwości wykonania przez Polskę przyjętych zobowiązań.

Jakżeż inaczej pisze pod wpływem nieodpartych faktów prasa kapitalistyczna w roku 1948. Angielskie pismo „The New Statesman and Nation”, tak opisuje sytuację w naszym kraju: „Ogólne wrażenie, jakie odnosi się w Polsce po upływie 3-ich lat od chwili zwycięstwa europejskiego, można sformułować jedynie w ten sposób, iż rany, zadane przez wojnę zablizniają się wprost cudownie... ożniaczenia Polski są nie tylko widoczne, ale wprost niewiarygodne. Anglii, którzy mieszkają w Polsce od r. 1945 jednogłośnie stwierdzili, że przed trzema laty nie odważyliby się przepowiedzieć nawet 50 proc. dokonanej już odbudowy. Sieć kolei żelaznych pracuje w Polsce, jak żadna inna w Europie, produkcja węgla, mimo przeszarżowanych urządzeń i braku maszyn, wzrasta bez przerwy, wielka stacja generatorów w Walbrzychu zaopatruje Pragę Czeską w energię elektryczną; porty Szczecina, Gdańska i Gdyni odbudowują się w szybkim tempie.”

Podobnie piszą „New York Herald Tribune”, „Daily Mail”, „The Economist” i inne pisma kapitalistyczne.

Dwie linie rozwoju

Jeśli porównać sytuację w krajach demokracji ludowej, wśród których jedno z czołowych miejsc zajmuje Polska, z sytuacją w kapitalistycznych krajach, to widać wyraźnie dwie odrębne linie rozwoju: linie krajów demokracji ludowej, linie postępu i szybkiego, czasem burzliwego wzrostu wszystkich wskaźników życia gospodarczego i linie krajów zmarshallizowanych, kapitalistycznych krajów, poddanych pod dyktando imperializmu amerykańskiego — linie upadku, degradacji, w najlepszym razie dreptania w miejscu, linie spadku wszystkich wskaźników życia gospodarczego.

W krajach demokracji ludowej produkcja przemysłowa przekroczyła poziom przedwojenny. W krajach Planu Marshalla sytuacja wygląda zupełnie inaczej: we Włoszech produkcja przemysłowa wyniosła w b. r. — 63 proc. przedwojennej, we Francji spadła do 92 proc., w Anglii obserwuje się stałą tendencję zniżkową.

W krajach demokracji ludowej zlikwidowano bezrobocie. We Włoszech jest dwa miliony bezrobotnych, a w małej Belgii — na początku grudnia — zarejestrowano 200 tys., t. j. o 12 proc. więcej niż w listopadzie b. r.

W krajach demokracji ludowej osiągnięto stałą bilizację gospodarczą. We Francji wskaźnik cen detalicznych wyniósł w roku 1947 — 887, a w październiku 1948 r. — już 1850, co oznacza dwukrotny wzrost cen.

W krajach demokracji ludowej rosła systematycznie płaca robotnicza. We Francji realne płace, które w roku 1947 były na poziomie 70,4 proc. stanu przedwojennego, spadły w październiku 1948 r. do 53,5 proc.

Tak wyglądają dwie wyraźnie różne, zasadniczo odmienne linie rozwoju: w krajach demokracji ludowej, a w Polsce w szczególności nieprzerwany wzrost produkcji i znaczne przekroczenie poziomu przedwojennego — w krajach kapitalistycznych spadek produkcji. U nas stała bilizacja gospodarcza i ustalenie poziomu cen — tam chaos gospodarczy i stały wzrost cen. U nas stały i systematyczny wzrost płac i przekroczenie ich poziomu przedwojennego — tam stały spadek płac.

Czemu zawdzięczamy nasze niewatpliwe zwycięstwo na froncie gospodarczym

Z bilansu naszego dotychczasowego rozwoju gospodarczego wynika, że na froncie gospodarczym odnieśliśmy niewatpliwe zwycięstwo, które stanowi punkt wyjścia dla dalszego marszu

do socjalizmu. Możemy być z tego słusznie dumni, odnieśliśmy to zasadnicze zwycięstwo dlatego, że:

PO PIERWSZE: Jesteśmy państwem demokracji ludowej, w którym obalona została władza obywateli i kapitalistów i ustanowiona władza mas pracujących, pod kierownictwem klasy robotniczej. Dlatego poprzez państwo demokracji ludowej mamy możliwość ukreślenia leżącego w nas wieloletniego programu odbudowy i rozwoju państwa do ustroju kapitalistycznego.

PO DRUGIE: W ciągu całego okresu naszego istnienia zaciągaliśmy szczerą współpracę i przyjaźń ze Związkiem Radzieckim, dzięki pomocy którego Polska mogła powstać jako państwo demokracji ludowej i rozwijać się ku socjalizmowi.

PO TRZECIE: Jesteśmy składową częścią wielkiego demokratycznego, antyimperialistycznego obozu, na którego czele stoi Związek Radziecki. Oparcie o ten oboz pozwoliło nam przeciwstawić się skutecznie imperialistycznym próbom okrojenia naszej niepodległości i suwerenności, narzucenia nam marshallowskiego dyktanda, zaprzęgnięcia nas do rydwanu imperiaizmu amerykańskiego i odbudowywanego przez nich imperializmu niemieckiego.

PO CZWARTE: Prowadziliśmy nieprzerwaną walkę z elementami kapitalistycznymi o poddanie ich kontroli, ograniczenie i wreszcie wypieranie — mając przed oczyma

wielki program likwidacji kapitalizmu, zniesienia antagonizmów klas i zbudowania socjalizmu.

Wszędzie i zawsze, kiedy tę linię stosowaliśmy nieugięcie — odnosiliśmy zwycięstwa. Wszędzie i zawsze, kiedy nie starczyło nam woli i energii, czy dalekowzroczności na konsekwentne stosowanie linii walki z kapitalizmem — odnosiliśmy porażki.

W sumie możemy powiedzieć z całym poczuciem słuszności, że linia walki z elementami kapitalistycznymi była drogowskazem całej naszej działalności. Wyraziło się to w sposób jasny na wszystkich odcinkach wieloletniej bitwy o odbudowę i rozbudowę gospodarki Polski, o jej marsz do socjalizmu.

PO PIĄTE: Kierowaliśmy się zasadami marksizmu — leninizmu, rozumiejąc, że leninizm stanowi uogólnienie doświadczenia rewolucyjnego ruchu we wszystkich krajach, a jego teoria i taktyka stanowi jedynie służącą podstawę dla działalności proletariackich partii wszystkich krajów.

Rozumieliśmy, że demokracja ludowa nie jest czymś skończonym i rozwijać się może jedynie na drodze marszu do socjalizmu wypierając elementy kapitalistyczne. Rozumieliśmy, że tak, jak kapitalizm jest jeden w swej treści we wszystkich krajach, tak i jeden jest socjalizm wbrew klamliwej socjaldemokratycznej legendzie o socjalizmie „wschodnim” i „zachodnim”.

II. Zadania, związane z przedterminowym wykonaniem 3-letniego Planu Odbudowy

Zakończyć wykonanie 3-letniego planu przemysłu w ciągu 9–10 miesięcy 1949 r.

Analizując zadania, jakie czekają w trzecim roku realizacji planu odbudowy, mówca rozpoczyna od przemysłu.

Plan stawiał przemysłowi do r. 1949 zadanie zwiększenia produkcji o 26 proc. w stosunku do r. 1948. Jednak dzięki pomysłnym warunkom atmosferycznym, ulepszeniu zaopatrzenia w surowce, a przede wszystkim dzięki potężnemu rozrostowi współzawodnictwa pracy, przewiduje się wykonanie planu w r. 1948 z nadwyżką 10 proc. W ten sposób postawione przez Plan Trzyletni przed przemysłem zadanie na rok 1949 redukuje się do podniesienia produkcji o 16 proc., bowiem część zadań, przewidzianych na rok 1949 została wykonana już w roku bieżącym.

Przekroczenie planu o 10 proc. w roku 1948 nie jest wynikiem nieodpowiedniego przewidywania, lecz wynikiem tego, że wszedł w grę w rozmiarach nieprzewidywanych nowy czynnik — potężny ruch współzawodnictwa pracy.

Zapoczątkowany przez nieodżałowanej pamięci Pstrowskiego, ruch ten zaczął szerzyć się, jak pożar. Jeszcze dwa lata temu opinia załóg zakładów przemysłowych kształtowała się dorywczo i przypadkowo. Dziś zakłady przemysłowe posiadają zdecydowane oblicze, dziś przemysłowy wpływ w każdym zakładzie na opinie załogi wywiera potężna idea współzawodnictwa, którą partia poniosła w masę.

Przodownicy pracy stanowią, w aureoli bohaterstwa, przodujący oddział klasy robotniczej i przykładem swym prowadzą za sobą większość mas robotniczych.

Ruch współzawodnictwa pracy rozszerzył się z tak wielką siłą dzięki temu, że zlikwidowaliśmy ustrój kapitalistyczny, że nasz przemysł jest przemysłem socjalistycznym, nie znającym eksploatacji człowieka przez człowieka.

„Przy kapitalizmie — mówi Stalin — praca nosi prywatny, osobisty charakter. Wypracowałeś więcej, możesz otrzymać więcej i żyj sobie, jak umiesz. Nikt cię nie zna i nikt o tobie nie chce wiedzieć. Pracujesz na kapitalistów, wzbogacasz ich? A jakże inaczej? Przecież po to cię wynajęli, żebys wzbogacił eksploatatorów. Nie zgadzasz się z tym, to idź w szeregi bezrobotnych i utrzymuj się przy życiu, jak umiesz — znajdziemy innych bardziej ustepliwych”.

Oto dlaczego ludzka praca nie jest wysoko ceniona przy kapitalizmie.

Inaczej dzieje się u nas, kiedy zlikwidowano wyzysk kapitalistyczny. Teraz robotnik pracuje dla siebie, dla swojej klasy, dla społeczeństwa. Oto dlaczego ruch współzawodnictwa pracy nie do pomysłienia jest w ustroju kapitalistycznym, a powstaje wszędzie tam, gdzie obalono kapitalizm.

Koniecznym warunkiem powstania i rozwoju współzawodnictwa było polepszenie sytuacji materialnej klasy robotniczej. Właśnie na bazie codziennego przekonywania się o zależności między pracą i wydajnością a zarobkiem mógł powstać i rozwijać się ten ruch, który decydująco wpływa dziś na całość gospodarki i na całe życie kraju.

Podstawowe znaczenie współzawodnictwa polega na tym, że krzyczy ono i szersza socjali-

styczny stosunek do pracy, toteż współzawodnictwo stało się w Polsce podstawową metodą budownictwa socjalistycznego.

Dobitym, wymownym i pięknym przejawem współzawodnictwa pracy, jako metody socjalistycznego budownictwa w naszym kraju stał się CZYNNY KONGRESOWY. Według niepełnych danych w przemyśle państwowym Czynny Kongresowy objął zakłady, zatrudniające ponad 799 tys. osób, a dane te nie obejmują setek tysięcy uczestniczących w Czynnym Kongresowym robotników i pracowników innych gałęzi gospodarki, administracji i t. p.

Mówca obrazuje wyniki Czynnego Kongresowego:

PO PIERWSZE: Czynny Kongresowy przyczynił się do wzrostu produkcji, w rezultacie czego otrzymamy dodatkową produkcję (przemysłowa wartość) ok. 6 miliardów zł.

PO DRUGIE: Czynny Kongresowy przyczynił się do bardzo poważnego podniesienia wydajności pracy. Wydajność ta podniosła się w listopadzie w stosunku do września w różnych gałęziach przemysłu do 3,3 proc. Żeby zdać sobie sprawę z rozmiaru tego wzrostu, trzeba pamiętać, że dla całego roku 1949 plan trzyletni przewidywał wzrost wydajności o 5,5 proc. co uważane było za wyjątkowo trudne zadanie.

PO TRZECIE: Na skutek Czynnego Kongresowego szeregi nowych obiektów przemysłowych i gospodarczych ruszyły wcześniej niż przewidywano.

I tak: „Mostostal” zakończył montaż konstrukcji nośnej mostu Śląsko — Dąbrowskiego, 6-go grudnia b. r., zamiast 20. 1. 1949 r. Całość montażu trwała 75 dni. Średnia montażu, która wynosiła do chwili przyjęcia zobowiązań kongresowych 36 ton dziennie, wzrosła po ich podjęciu, do 72 ton dziennie. W hucie „Zygmunt” piec martenowski przewidziany do uruchomienia na 1 stycznia 1949 r., uruchomiono 7 grudnia 1948 r. W hucie „Kościuszkowski” pierwsza część nowej walcowni została uruchomiona 6 grudnia b. r., zamiast 1 stycznia 1949 r. W fabryce maszyn i turbin w Elblągu stalownia przewidziana do uruchomienia 31. 12. 1948 r. — została uruchomiona 4. 12. 1948 r. Pierwsza seria samochodów ciężarowych, zamiast 31. 12. b. r. została wykonana 14. 12. 48 r. i pierwsze wozy tej serii można obejrzeć przed gmachem obrad Kongresu. Koksownia „Jadwiga” została uruchomiona o 3 tygodnie wcześniej. W fabryce chemicznej „Boruta” ważny oddział uruchomiono o 3 miesiące wcześniej.

PO CZWARTE: Wbrew wrogiej teorii, że współzawodnictwo wyklucza podnoszenie jakości produkcji — w rezultacie Czynnego Kongresowego jakości produkcji uległa znacznej poprawie w wielu gałęziach przemysłu. Dowodem tego przykładem z hutnictwa, produkcji koksu i inne. Nie ulega także wątpliwości, że Czynny Kongresowy przyniósł w różnych dziedzinach zmniejszenie kosztów własnych.

Wnioski, jakie nasuwa Czynny Kongresowy brzmią: klasa robotnicza poprawiła plan i trzeba na przyszłość te poprawki w całej rozciągłości uwzględnić. Skoro okazało się, że można wydajniej niż przewidywano podnosić wydajność, szybciej uruchamiać nowe obiekty i jednocześnie poprawiać jakość produkcji, obniżyć jej koszty i t. d. — to trzeba, żeby te wyniki przekroczyły ramy wielkiego parotęgiennego zrywu i w drodze zaciętej systematycznej pracy zostały rozciągnięte na cały rok.

Jeżeli tak się stanie, a tak się stanie napewno, to trzyletni plan odbudowy będzie wykonany zwycięsko i przedterminowo we wszystkich kluczowych gałęziach gospodarki. Niechże więc od tego Kongresu rozpocznie się szlachetne współzawodnictwo o to, kto pełniej i prędzej wykona trzyletni narodowy

Dlatego doświadczenie Związku Radzieckiego, pierwszego kraju, który zbudował socjalizm, posiada znaczenie dla wszystkich krajów, a podstawowe elementy budownictwa socjalistycznego w Związku Radzieckim znajdują zastosowanie we wszystkich krajach, walczących o socjalizm.

Rozumieliśmy wreszcie i stosowaliśmy w praktyce leninowską zasadę o konkretnym uwzględnianiu odrębności historycznego i ekonomicznego rozwoju i twórczo stosując tę zasadę, tworzyliśmy własną drogę do socjalizmu, będącą specyficzną formą zasadniczej drogi określonej przez doświadczenie Związku Radzieckiego.

PO SZÓSTE: Operaliśmy się na twórczej energii mas ludowych, a przede wszystkim klasy robotniczej, utrzymywaliśmy ścisłą łączność z masami i coraz konsekwentniej włączaliśmy szerokie masy ludowe do budownictwa gospodarczego, coraz konsekwentniej wypalaliśmy te ogniwa aparatu państwowego i partyjnego, które wyrodiły się, odeszły od walki z wrogiem klasowym i w ten czy inny sposób przeszły na jego pozycję.

Opierając się na wyluszczonej powyżej zasadach, pójdziemy do nowych wielkich walk i nowych wielkich, historycznych zwycięstw.

Reforma płac i likwidacja systemu kartkowego

Stawiając zadanie przedterminowego wykonania Planu Trzyletniego należy uczynić wszystko, aby stworzyć warunki po temu, usuwając wszystkie hamulce. Jednym z nich jest dotychczasowy system płac. Oddawna czujemy, że przeszkadza on rozwojowi naszej gospodarki, że dokuca nam, jak źle dopasowana obuwie. Nie chodzi tu o wysokość przeciętnych realnych płac, które w przemyśle przekroczyły poziom przedwojenny — ale o to, że dotychczasowy system płac posiada trzy kardynalne wady: jest niejasny i niezrozumiały, zawiera rażące dysproporcje i niesprawiedliwości, nie stanowi dostatecznego bodźca dla podnoszenia kwalifikacji i wydajności pracy. Wady te wynikają z warunków, w jakich nasz system płac się kształtował.

W roku 1945 było za mało pieniędzy, by przy ówczesnym stanie zaopatrzenia rynku opłacać pracę gotówką. Dlatego płace gotówkowe były bardzo niskie i znaczna część wynagrodzenia wypłacana była w naturaliach. Gdy rynek został nieco opanowany, wprowadzono system reglamentowanej aprowizacji, który zapewniał pracownikom najpotrzebniejsze artykuły po niskich cenach. W ten sposób powstał system dwóch cen: sztywnych i wolnorynkowych.

Wprowadzony został również system premiowania towarami — t. zw. system punktów towarowych. W miarę poprawy sytuacji na rynku i wzrostu masy towarowej, system punktów towarowych został zniesiony, stopniowo wycofywano z reglamentacji niektóre artykuły, wprowadzając wzamian sztywne dodatki do płac.

Wszystko to niezmiernie skomplikowało system płac, w którym znaczna część stanowi obecnie sztywne dodatki. W ten sposób znaczna część płacy jest niezależna od jakości pracy i w wyniku tego trzeba było sztucznie windować progresję przy przekraczaniu norm, aby zneutralizować niski poziom płacy podstawowej dla premiowania. Prowadziło to często do sztucznego zniżania norm i innych niedopuszczalnych machinacji i powodowało dalsze dysproporcje płac.

Ten stan rzeczy spowodował, że Związek Zawodowy oddawna już wysuwał żądanie reformy systemu płac. Reforma taka mogła być jednak przeprowadzona tylko jednocześnie z likwidacją systemu kartkowego, na co trzeba było czekać do czasu, aż narosnie dostateczna masa towarowa, dlatego znając wady systemu płac — musieliśmy cierpieć, tak jak się cierpi z powodu złego obuwia, dopóki nie ma pieniędzy na kupno nowego. Obecnie masa towarowa narosła już dostatecznie, pewna

(Dalszy ciąg na str. 5-ej)

Bilans gospodarczy demokracji ludowej

i wytyczne 6-letniego planu

Przemówienie tow. Hilarego Minca na I-szym Kongresie PZPR

(Dalszy ciąg ze str. 4)

rezerwy zostały zgromadzone, co daje w zasadzie możliwość wolnorynkowego zaopatrzenia i dlatego system kartkowy będzie zlikwidowany 1 stycznia 1949 r. Równocześnie w dniu 1. 1. 1949 r. przeprowadzimy reformę plac. Podstawowe zasady tej reformy przedstawiają się następująco:

1. reforma obejmuje ok. 3 milionów pracowników przemysłu, handlu, finansów, komunikacji oraz wszystkich pracowników administracji, samorządu i spółdzielczości. Reforma nie dotyczy narazie robotników budowlanych i robotników majątków państwowych, gdyż nie korzystają oni już obecnie z zaopatrzenia reglamentowanego.

2. W placie zostanie wmontowany ekwiwalent za straty, wynikające z likwidacji reszty kart żywnościowych i karty odzieżowej, oraz różnica na cenie obuwia, wydawanego przez szereg zakładów po cenach niższych. Uwzględniony będzie ponadto ekwiwalent za podwyżkę cen kolejowych biletów dojazdowych, tramwajów, gazu i elektryczności, która to podwyżka będzie wprowadzona 1 stycznia 1949 r. w związku z likwidacją systemu dwóch cen. Wmontowane będą również do placu podstawowej inne dodatki gotówkowe oraz dotacje stołowe.

3. W miejsce wycofanych kart rodzinnych wypłacane będą przez ZUS zasiłki rodzinne.

4. W celu ujednolicenia plac wszyscy pracownicy placów będą podatek od wynagrodzeń, z tym, że dla tych pracowników, w stosunku do których podatek od wynagrodzeń nie był dotychczas stosowany, równowartość jego zostanie wmontowana do placu. Jednocześnie stawka podatku od wynagrodzeń zostanie obniżona, a minimum wolne od opodatkowania — podniesione do 13 tys. zł. miesięcznie.

5. Wobec zespolenia się już Ziemi Odzyskanych z resztą kraju, place w całej Polsce zostaną ujednolicone.

6. Będzie przeprowadzona poprawa plac pracowników dotychczas upośledzonych i tych, którzy pracują w szczególnie ciężkich warunkach, lub w dziedzinach specjalnie ważnych dla gospodarki narodowej.

7. Dokonany będzie znaczny krok naprzód w kierunku przywrócenia normalnej proporcji między placą podstawową, a tą częścią placu, która wynika z przekroczenia normy.

8. Zostanie ujednolicona taryfa dla tzw. wspólnych zawodów (wśród fizycznych: straż, palacze, szoferzy itp. wśród umysłowych — jednakowe czynności administracyjne).

9. Niezależnie od podwyżek, wynikających ze zniesienia systemu kartkowego i wmontowania do placu rozmaitych sztywnych dodatków, przeciętna realna podwyżka placu wyniesie około 10 procent. Rzecz jasna, że podwyżka ta nie będzie powszechna, gdyż nie otrzymają jej zawody, które wysunęły się już naprzód w dziedzinie placu. Nie wszyscy też, którzy korzystają z podwyżki, otrzymają ją w tej samej wysokości, gdyż inaczej nie zostałyby wyrównane dysproporcje. W rezultacie reformy najniższe uposażenie dniówkowe wyniesie 4250 gr. na godzinę, czyli 8.500 zł. miesięcznie.

Trzeba jasno stwierdzić, że reforma ta nie stawia sobie zadania zlikwidowania od razu wszystkich wad obecnego systemu placu, byłoby to bowiem niemożliwe. Szeroką wadą pozostanie jeszcze, ale nowy system placu będzie znacznie lepszy od poprzedniego i będzie poważnym krokiem na drodze do naprawdę dobrego, socjalistycznego systemu placu, stanowiącego skutecznego instrumentu dla wzrostu wydajności i podnoszenia stanu materialnego pracownika.

Z drugiej strony — wobec przesadnych wersji, szerzonych często przez wrogów w celu wywołania rozgoryczenia — trzeba stwierdzić, że styczniowa reforma placu przewiduje tylko ograniczone i możliwe do wykonania zadanie: przeciętny 10-procentowy realny wzrost placu.

Mówiliśmy i mówimy klasie robotniczej zawsze tylko prawdę. Mówiliśmy, że podnieść place można tylko w drodze podniesienia produkcji i wydajności. Słowa te potwierdzone zostały przez czyn. Od 1946 roku trwa nieprzerwany wzrost placu, których realna wysokość przekroczyła w prze-

myśle poziom przedwojenny. I teraz mówimy klasie robotniczej prawdę. Mówimy, że reforma będzie poważnym, choć ograniczonym realnymi możliwościami krokiem naprzód w zakresie uporządkowania i podniesienia placu.

Ze sprawą reformy placu łączy się nierozważnie zagadnienie norm, które są podstawą wszelkiego planowania. Normy wydajności nie mogą być jednakowe, przy różnych warunkach i w różnych okresach czasu. Stan rzeczy w tym zakresie jest u nas wyraźnie zły. Panuje wielka różnorodność przy równych warunkach. Powoduje to nieusprawiedliwione dysproporcje w placach i rozgoryczenie klasy robotniczej. Często normy są sztucznie niższe, co częściowo wynikało z wadliwego systemu placu. Często normy nie postępują za zmianami w technice.

Jednocześnie z reformą placu muszą być ujednolicone i urealnione normy. Bez tego reforma placu nie tylko nie przyniesie po prawy obecnego wadliwego systemu, ale przeciwnie — doprowadzi do jego pogorszenia.

Trzeba jasno powiedzieć, że zagadnienie ujednolicenia i urealnienia norm napotyka jeszcze wśród niektórych części klasy robotniczej na pewne niezrozumienie. Partia musi w tej sprawie rozpracować wielką, wyjaśniającą pracę. Stalin mówił o zagadnieniu wydajności i norm: „dlaczego kapitalizm rozbił i przewyciężył feudalizm? Dlatego, że stworzył on wyższe normy wydajności pracy, że dał możliwość społeczeństwu otrzymywać bez narówniania więcej produktów, niż to miało miejsce przy porządkach feudalnych.

Dlatego, że uczynił on społeczeństwo bardziej zamożnym.

Niektóre zagadnienia rolnicze w 1949 r.

Sierpniowe Plenum KC PPR dość ściśle określiło bieżące zadania Partii w zakresie polityki gospodarczej i społecznej wsi. Niektóre z tych zadań zostały już realizowane, inne są w toku realizacji i za wcześnie jest jeszcze na omawianie osiągniętych wyników, czy też na wysuwaniu nowych zadań. Dlatego można omówić tylko niektóre zagadnienia, dotyczące rozwoju rolnictwa w 1949 roku.

Trzyletni plan rozwoju rolnictwa jest wykonany pomyślnie i znacznie uwstecznienie w stosunku do zamierzeń mamy tylko na odcinku wzrostu pogłowia trzody chlewnej, co powoduje m. in. okresowe braki mięsa. Trudności te wywołane są tym, że sprawa pozostawiono żywiołowi rozwojowi i za niedbano stosowaniu środków zmierzających do zorganizowania przyspieszonego wzrostu pogłowia trzody. Jak zawsze okazało się, że nieleżenie na rozwój żywiołowy zawodzi, że bez dalekowzrocznej i świadomej swych celów polityki i zaciekłej pracy organizacyjnej nie można osiągnąć wielkich wyników.

Ten stan rzeczy musi się zmienić i uczynić się wszystko, aby możliwie szybko osiągnąć szerszy wzrost hodowli w ogóle, a trzody chlewnej w szczególności.

Warunki po temu są w r. 1949 bardzo dogodne. Pomyślnie zbiory pozwolą na zmianę norm przemiatu i znaczne powiększenie ilości paszy. Również stosunek cen artykułów rolniczych i zwierzęcych kształtuje się, dzięki korzystnym zbiorom i ustalonym cenom na zboże, bardzo korzystnie. Toteż szczególna uwaga w r. 1949 powinna być zwrócona na podniesienie hodowli i produkcji zwierzęcej.

Znalazło to wyraz w Planie Inwestycyjnym 1949 r. Przeznaczone on 5,2 miliarda zł na podniesienie produkcji hodowlanej. Ok. 3-ch miliardów zł pochłonie akcja bezpośrednia w majątkach państwowych, ok. 2,2 miliarda zł przeznacza się na akcje pośrednią w gospodarstwach chłopskich. Niezależnie od tego, budżet państwowy przeznacza na te same cele 1,8 miliarda zł.

Sumy te zostaną zużyte na zwiększenie ilości paszy, na rozbudowę służby weterynaryjnej, aparatu inspektorskiego, nadziewania żywieniowego, premiowania produkcji hodowlanej i na szereg innych akcji zmierzających do radykalnej zmiany sytuacji w produkcji zwierzęcej.

Nowe zadania w handlu

Jednym z najważniejszych zadań 1949 r. będzie dokonanie dalszych postępów w organizacji handlu. Pełne zniesienie systemu kartkowego stwarza dla handlu państwowego i spółdzielczego, nową sytuację i wystawia go na wielką próbę.

Aby stanąć na wysokości zadania, handel państwowy i spółdzielczy i wszystkie organizacje handlowe będą musiały kontrolować i uzupełniać, gdzie trzeba, zarządzane już urzędowo przygotowania do pełnej likwidacji systemu kartkowego.

Przygotowania te dadzą do przybliżenia towarów do konsumenta, skrócenia cyklu obrotów, zabezpieczenia dostatecznych rezerw interwencyjnych. W skład tych przygotowań wchodzi również zagwarantowanie podstawowym kategoriom robotniczym regularnego otrzymywania

dlaczego socjalizm może zwyciężyć, powinien i napewno zwycięży kapitalistyczny system gospodarki? Dlatego, że potrafi on, że może dać wyższe wzory pracy niż kapitalistyczny system gospodarki.

Dlatego, że może on dać społeczeństwu więcej produktów i uczynić społeczeństwo bardziej zamożnym, niż kapitalistyczny system gospodarki.

Zjednoczona Partia musi wszechstronnie wyjaśnić klasie robotniczej, że niski poziom techniki i organizacji pracy, niska wydajność, niskie normy wydajności pracy — to niska produkcja, niski dochód narodowy, niskie place i poziom życia.

Partia musi wyjaśnić klasie robotniczej, że zasada budownictwa socjalistycznego jest coraz wyższy poziom techniki i organizacji pracy, coraz wyższa wydajność, coraz wyższe normy wydajności, coraz wyższy poziom produkcji, coraz wyższy dochód narodowy, poziom placu, poziom życia. Partia musi wyjaśnić, że i przy obecnej reformie placu i przy rewizji norm, nowe normy zostaną tak ustalone, iż nie tylko nie spowodują obniżki zarobków, ale dadzą możliwość dalszej systematycznej ich poprawy.

Pamiętajmy, że w ustaleniu nowych zasad systemu placu brały udział tysiące ludzi z administracji, związków zawodowych, aparatu partyjnego — bledy — tak wielkim zadaniem są nienuknione, aby ilość ich zredukować do minimum, partia powinna trzymać rękę na pulsie przeprowadzanej reformy, chwytając natychmiast wszelkie niedociągnięcia i sygnalizować konieczność ich usunięcia.

Partia powinna jednocześnie szeroko tłumaczyć cele i zasady nowego systemu placu, tak, aby każdy pracownik wiedział, dlaczego jest przeprowadzona reforma i na czym ona polega w jego zawodzie.

Niezależnie od tego, trzeba zastosować na odcinku hodowlanym szereg innych środków, aby osiągnąć w tej dziedzinie przełom. Wydaje się rzeczą celową wprowadzenie pewnych odciążań podatkowych za rozszerzenie hodowli, przede wszystkim dla gospodarstw biednych i średniorolnych. Trzeba będzie ustalić państwowe ceny na żywe zwierzęta oraz poczynić pierwsze kroki dla organizacji kontraktacji trzody chlewnej.

Warunkiem powodzenia całej tej akcji jest szerokie współdziałanie wszystkich organizacji na wsi i szerokich rzesz rolników — producentów. Zorganizowanie takiego współdziałania będzie pilnym zadaniem organizacji wiejskich w r. 1949.

Przechodząc do sprawy spółdzielni produkcyjnych, mówca wskazuje, że tworzą się już grupy, które w bież. roku chcą zorganizować takie spółdzielnie. W związku z tym, należy odpowiedzieć na szereg pytań, wysuniętych przez życie. Jedno z nich dotyczy wstępujących do spółdzielni produkcyjnych parcelantów, którzy otrzymali ziemię z Reformy Rolnej i obowiązani są do spłacania rat na Fundusz Ziemi. Ludzie ci pytają, czy będą zwolnieni od wpłacania tych rat. Zwolnienie takie byłoby niesłuszne, gdyż ziemia pozostała własnością członków spółdzielni. Słusznym natomiast będzie, jeżeli państwo zawiesi obowiązek wpłacania rat na Fundusz Ziemi, z tym, że w wypadku wystąpienia ze spółdzielni, obowiązek ten zostaje wznowiony.

W wielu wypadkach przy przygotowywaniu organizowania spółdzielni produkcyjnych, powstaje myśl, aby pewna część dochodu spółdzielni obrócić na wykup inwentarza, który wnoszą członkowie. Wpłata taka odbywałaby się w ciągu ustalonego czasu w formie rocznych rat. Myśl ta jest słuszną.

Sprawa organizacji na podstawie inicjatywy mas i pełnej dobrowolności, pierwszych wzorowych spółdzielni produkcyjnych jest w toku. Zadaniem organizacji partyjnych jest okazywać tym, pierwszym pionierskim spółdzielniom, pomoc i opiekę, organizować szkolenie kadr, studiować ich doświadczenia. Jeszcze raz wypada przypomnieć na obecnym Kongresie, że wszelki pośpiech w tej dziedzinie byłby szkodliwy, że nie ilość tu decyduje, a jakość i nie o ilość tu chodzi, a o wzór i przykład nowej drogi gospodarowania.

wysoko-jakościowych tłuszczów, po cenach wolnorynkowych, poprzez system specjalnych bonów.

Jeżeli to wszystko będzie wykonane, to likwidacja systemu kartkowego stanie się wielkim sukcesem gospodarczym i obrót towarowy będzie się odbywał bez zakłóceń, tak jak to było przy likwidacji kartek na cukier, chleb, mąkę i t. p.

Sytuacja na odcinku mięsa i tłuszczu wymaga oprócz powiększenia hodowli, wielkiej pracy w organizowaniu rynku.

Aparat spółdzielczy wykazuje niewątpliwie postępy w opanowywaniu skupu. W r. 1948 spółdzielczość zakupywała 15 proc. podaży, podczas gdy w listopadzie 1948 r. w rejestrowanych transakcjach — 60 proc. Doświadczenia jednak wykazały, że nie wystarczy to dla

zapewnienia zaopatrzenia konsumentów, zwłaszcza robotniczych, których zarobki, w związku z tym zapotrzebowaniem na mięso rosną bardzo szybko.

Sierpniowe Plenum KC PPR podkreśliło konieczność pełnego włączenia do akcji skupu żywności spółdzielni gminnych. Zadanie to wykonywane jest dotychczas bardzo słabo i ten stan rzeczy musi ulec zmianie. Jednocześnie winny być z całą energią kontynuowane kroki w kierunku twardej organizacji rynku mięsnego i kontroli nad prywatną dystrybucją. Wzrostko to razem da niewątpliwie przełom na tym ważnym odcinku.

Reorganizacja spółdzielczości przyniosła poprawę w zaopatrzeniu w towary ludności wiejskiej, tym niemniej stan ten nie jest zadowalający. Bezpośrednia dostawa towarów do wsi jest jeszcze słaba. Z drugiej strony aparat spółdzielczy nie zbiera dostatecznie podaży artykułów rolniczych.

Dlatego Plan Inwestycyjny 1949 r. przewiduje znaczne sumy dla spółdzielczości wiejskiej.

W 1949 r. będzie kontynuowana dalsza rozbudowa uspołecznionego aparatu handlowego, hurtowego i detalicznego, w sprawie tej jednak istnieje w terenie dość poważne nieporozumienie i popelnia się sporo błędów. Zdarzają się poglądy, że na miejsce zafonowanych, drobnych sklepików prywatnych trzeba tworzyć również zafonane i drobne sklepiki państwowe czy spółdzielcze.

Polityka partii jest zgoła inna. Wzrost udziału państwowego i spółdzielczego handlu w obrocie musi być związany z usprawnieniem i potanieniem obrotu oraz poważnym obniżeniem kosztów handlowych, winien się rozwijać, tworząc większe, opłacalne, nowoczesne jednostki. To zaś może się odbywać tylko stopniowo, w miarę narastania warunków.

Tymczasem niektórym ludziom w terenie zdaje się, że zasuła się wielce, likwidując mechanicznie przedsiębiorstwa prywatne, pozostawiając na ich miejsce pustkę i niezadowolonego konsumenta, względnie budując za drogie pieniądze nie opłacalne zafonane jednostki państwowe, czy spółdzielcze. Tego rodzaju przysługi, to są przysługi niedźwiedzi. Lipcowe Plenum KC PPR przestrzegło wyraźnie przed awanturnictwem gospodarczym i to ostrzeżenie pozostaje w całej pełni w mocy.

Podstawowe zatem zadania, w zakresie handlu na rok 1949 sprowadzają się do dokładnego i sprawnego przeprowadzenia likwidacji systemu kartkowego i przejścia na obrót wolnorynkowy, do uczynienia dalszego kroku naprzód w kierunku właściwej organizacji rynku mięsnego, do lepszego zaopatrzenia wsi w towary przemysłowe i lepszego zbierania podaży artykułów rolniczych, do dalszej przemysłowej rozbudowy aparatu handlowego, uspołecznionego i właściwej polityki ograniczania elementów kapitalistycznych w handlu a wykluczeniem wszelkiego awanturnictwa w tej dziedzinie.

Przybliżenie kierownictwo do obiektów gospodarczych

Rosnące i coraz bardziej skomplikowane zadania kierowania życiem gospodarczym wymagają nowych form organizacyjnych, działalności aparatu administracji gospodarczej i kierujących nim władz naczelnych. Formy te bądź nie uległy zmianie w ciągu ostatniego okresu, bądź zmiany nie były decydujące. Najważniejszą ujemną stroną obecnej organizacji kierowania życiem gospodarczym jest oddalenie, a czasem nawet izolacja od kierowanych obiektów.

Kierownictwo Zjednoczenia oddalone jest od fabryk, nie bardzo dobrze wie, co się tam dzieje i widzi rzeczywistość tylko przez papierki. To samo dotyczy centralnych zarządów, central handlowych i t. d. Potrzebne nam jest takie kierownictwo, które opiera się na dokładnej znajomości techniki i kadr kierowanego obiektu. W tym celu trzeba będzie w r. 1949 stopniowo, w sposób przemyślny przeprowadzić reorganizację całej administracji gospodarczej i jej władz nadrzędnych, pod hasłem przybliżenia kierownictwa do kierowanych obiektów. Ułatwi to niewątpliwie walkę z biurokratyzmem.

System oszczędzania

Kluczowym zagadnieniem nie tylko dla 1949 r., ale dla całego okresu, w który wchodzi — dla całego okresu budownictwa socjalizmu jest wprowadzenie w całej gospodarce twardego i bezwzględniego, przemysłowego i zorganizowanego systemu oszczędzania.

Rok 1949 stawia wielkie i trudne zadanie finansowe. Wzrost funduszu placu, wydatki na oświatę, leczenie, opiekę społeczną. Wzro-

Dalszy ciąg na str. 6-9

Bilans gospodarczy demokracji ludowej i wytyczne 6-letniego planu

Przemówienie tow. Hilarego Minca na I-szym Kongresie PZPR

(D. c. ze str. 5-tej.)

Ważną rolę w wydatkach inwestycyjnych, które będą stanowiły 131,2 proc. wydatków roku 1948. Tempo wydatków inwestycyjnych nie może być zmniejszone, gdyż oznaczałoby to zmniejszenie tempa naszego rozwoju. Rozwijamy się szybko dlatego, że dużo inwestujemy. Musimy i będziemy inwestować w coraz wzrastającym tempie, bo takie jest prawo naszego rozwoju.

Kraje kapitalistyczne pokrywają swoje inwestycje w znacznej części, bądź w drodze grabieży innych krajów, bądź w drodze pożyczek zagranicznych, które oznaczałyby podporządkowanie się obcemu imperializmowi. My musimy inwestować z tego, co sami wygospodarujemy, z tego co sami nagromadzimy. Tym ważniejsze jest, aby to co nagromadzimy było wydawane oszczędnie i bez marnotrawstwa w kierunkach najbardziej istotnych. Oszczędzać, t. zn. wykorzystywać wszystkie rezerwy i likwidować wszelkie marnotrawstwo, po to, żeby jak najpełniej zaspokajać potrzeby rosnącej gospodarki narodowej i inwestować coraz więcej w najbardziej pożądanych kierunkach. Jest zbrodnia w naszych warunkach, jeśli nie można wybudować

fabryki, drogi, szkoły czy szpitala, dlatego, że nie wykorzystano rezerw, nie wygospodarowano odpowiednich środków choć można było tego dokonać, albo też wygospodarowane środki zostały źle — w marnotrawieniu.

Tymczasem takich zbrodni popełnia się u nas bez liku. Na wszystkich odcinkach naszego życia mamy wielkie ilości zbędnych ludzi, którzy prawie nic nie robią, na opłacenie których marnotrawi się grosz publiczny. W naszych warunkach braku bezrobocia trzeba zwolnić tych ludzi i dać im możliwość uzyskania pracy w tych gałęziach gospodarki, gdzie brak jest siły roboczej.

Faktem jest, że marnotrawimy surowiec, źle wykorzystując maszyny i urządzenia, niechętnie odnosząc się do nowych procesów technologicznych, stosując biurokratyzację, przestarzałą organizację kierownictwa, administracji i t. d. Dotychczas walczone z tymi objawami przy pomocy dorywczych t. zw. akcji oszczędnościowych dają one jednak małe wyniki.

System socjalistycznej gospodarki, który budujemy jest oszczędniejszy, ekonomiczniejszy od systemu kapitalistycznego.

Ale ta przewaga systemu socjalistycznego nad kapitalistycznym, sama przez się, bez naszego wysiłku, nie da wyników. Dlatego trzeba tworzyć surowy i bezwzględny, zorganizowany i przemysłowy system oszczędzania w naszych gospodarstwach. System oszczędzania to systematyczna praca w kierunku oszczędzania i dostosowania do tej pracy form organizacyjnych. To wychowanie wszystkich pracowników gospodarki w duchu oszczędzania, stworzenie organizacji pilnującej oszczędzania, wydzielanie najbardziej odpowiedzialnych i sumiennych ludzi do zajmowania się tą sprawą. To rozwinięcie wielkiej propagandy oszczędzania, wytworzenie powszechnej atmosfery i nastroju oszczędzania. System oszczędzania — to wielki zapamiętały, uparty, nieustający wysiłek. Taki system oszczędzania wprowadzimy i wprowadzając go, zwycięsko, przedterminowo wypełnimy Trzyletni Plan Odbudowy, stwarzając podstawy dla pomyślnego rozpoczęcia drugiego długo-falowego planu polskiej gospodarki — 6-LETNIEGO PLANU BUDOWY FUNDAMENTÓW SOCJALIZMU W POLSCE.

Zostanie ono osiągnięte drogą rozbudowy starego hutnictwa i uruchomienia części nowej wielkiej huty o zdolności produkcyjnej 1,5 miliona ton stali. Jest to ilość niewiele mniejsza od obecnej naszej produkcji stali. Urządzeń dla tej huty dostarcza nam Związek Radziecki.

W rezultacie produkcja stali wzrośnie prawie dwukrotnie w stosunku do okresu przedwojennego.

W planie 6-letnim będzie również rozpoczęta budowa drugiej wielkiej huty na wschodzie kraju. W oparciu o rozszerzoną bazę hutniczą rozwinię się silnie przemysł metalowy i maszynowy, którego produkcja wyniesie 210 proc. w stosunku do roku 1949. Najsilniej rozwinię się produkcja obrabiarek, która wykaze dwudziestokrotny wzrost w porównaniu z okresem przedwojennym.

Przemysł chemiczny posiada u nas szczególnie dogodną bazę surowca i powinien stać się drugim po węglu narodowym przemysłem polskim. Produkcja przemysłu chemicznego wyniesie 290 — 300 proc. w stosunku do r. 1949.

Wytyczne planu przewidują szczególnie silny wzrost tych środków wytwórczych, które mają decydujące znaczenie dla umocnienia gospodarki rolnej. Produkcja nawozów azotowych powinna wynosić około 3,5 raza więcej niż w r. 1949 i około 5 razy więcej niż w r. 1937. Jeszcze szybciej wzrośnie produkcja nawozów fosforowych, produkcja traktorów wyniesie w r. 1955 — 10 do 12 tys. szt. rocznie, tzn. 5 — 6 razy więcej niż w r. 1949.

W wyniku wielkiego kroku naprzód w dziedzinie motoryzacji, będziemy produkować w r. 1955 ok. 15 tys. samochodów ciężarowych i ok. 10 tys. samochodów osobowych.

Podstawą rozwoju wszystkich tych wielkich gałęzi przemysłu będzie rozbudowa wielkiej bazy energetycznej. Produkcja energii elektrycznej będzie dwa razy większa niż w r. 1949, a w przeliczeniu na głowę ludności, wyniesie znacznie więcej niż we Francji przed wojną.

Wzrost produkcji przemysłowej zagwarantuje zamierzone podniesienie stopy życiowej ludności przez dostarczenie odpowiedniej ilości artykułów bezpośredniego spożycia. Dlatego produkcja tkanin bawełnianych wzrośnie o 50 proc., wełnianych o 30 proc., lnianych o 100 proc. w stosunku do 1949 r. Produkcja obuwia będzie 2 i pół raza większa niż w r. 1949, a produkcja cukru zwiększy się o 25 proc., co pozwoli na spożywanie 24 kg cukru rocznie przez każdego mieszkańca i będzie oznaczało przekroczenie poziomu spożycia Czechosłowacji i Francji przed wojną.

Specjalna uwaga będzie zwrócona na rozwój drobnego przemysłu państwowego, spółdzielczego i samorządowego, co przyczyni się do lepszego nasyżenia rynku towarami bezpośredniego spożycia.

Jednym z centralnych punktów planu przemysłu będzie jego usprawnienie techniczne. Usprawnienie to łącznie z dalszym rozwojem i pogłębieniem ruchu współzawodnictwa pracy, robotniczego nowatorstwa technicznego i wynalazczości technicznej winno dać wzrost wydajności pracy w przemyśle przeciętnie od 40 do 45 proc. oraz znaczne obniżenie kosztów własnych.

Wzrost produkcji przemysłowej będzie osiągnięty dzięki modernizacji, podniesieniu poziomu technicznego i podniesieniu wydajności. Jednocześnie buduje się w okresie 6-letnim ok. 350 większych zakładów przemysłowych o łącznej ok. 300 tys. ludzi. Powstaje pytanie, gdzie te zakłady rozmieszczać?

Dotychczasowe rozmieszczenie przemysłu odznacza się wyjątkową nierównomiernością. Najbardziej uprzedmiotowione województwa: śląsko-dąbrowskie, dolnośląskie i łódzkie, zajmując łącznie niecałe 20 proc. terytorium Polski, grupują 71,5 proc. pracowników przemysłowych. Najbardziej upośledzone są województwa: olsztyńskie, białostockie i lubelskie. Zajmując ok. 22 proc. powierzchni państwa, grupują one tylko 1,7 proc. zatrudnionych w przemyśle.

W okresie 6-letniego planu należy tę nierównomierność choćby w pewnym stopniu złagodzić, gdyż ważne jest, aby klasa robotnicza, produkująca i najbardziej postępową siłą narodu występowała na terenie całego kraju silnymi i zwartymi koncentracjami, stanowiącymi prawdziwą twardą socjalizm. Jest to konieczne również i dlatego, że średnie miasta i miasteczka, które żyły dawniej z handlu i pośrednictwa, obecnie — przy zmianie stosunków gospodarczych — mogą znaleźć się w trudnej sytuacji. W miastach i miasteczkach nieprzemysłowych w centralnej i wschodniej Polsce mamy też dużo niewykorzystanych pomieszczeń, dlatego tam jest o silną robotniczą i o mieszkania dla niej. Kiedy rozesła się wieść o opracowywaniu planu 6-letniego, szereg delegacji z miast i miasteczek przedstawiało swe dezertery, sprzeciwiające się do gorących prób o ulokowanie w nich jakiegokolwiek zakładu przemysłowego, ślad czy to jak bardzo sprawa ta dojrzała.

Dlatego jednym z czołowych zadań 6-letniego planu winno być ożywienie zaniedbanych obszarów Polski. Nowe zakłady przemysłowe należy budować przede wszystkim w województwach wschodnich i centralnych. Przewiduje się:

(Dokończenie na str. 7-cj.)

III. 6-letni plan odbudowy fundamentów socjalizmu w Polsce Czasokres planu

Po zakończeniu w r. 1949 trzyletniego planu odbudowy rozpoczęcie się 1 stycznia 1950 r. realizacja nowego długofalowego planu. Przygotowanie takiego planu wymaga obrzytwej pracy, której musi być z góry nadany kierunek. Plan opiera się na naukowym określeniu możliwości ekonomicznych i społecznych, na naukowym określeniu zadań do zrealizowania, zgodnych z kierunkiem i tempem rozwoju społecznego. Dokonać tego można tylko, opierając się na nauce marksizmu — leninizmu. Dlatego kierunek prac nad przygotowaniem planu, może i powinna określić Polska Zjednoczona Partia Robotnicza — partia marksistowsko-leninowska. Dlatego wytyczne 6-letniego planu, rozbudowy i przebudowy gospodarki polskiej znajdują się na porządku obrad obecnego Kongresu.

Nasuwa się pytanie, dlaczego ustalono taki, a nie inny czasokres planu, dlaczego ustalono, że będzie to plan 6-letni? Zadaniem pierwszego planu — 3-letniego, była odbudowa. Przewidywano, jak się okazało słusznie, że odbudowa może być wykonana w ciągu 3-4 lat. Zasadniczym zadaniem drugiego planu gospodarczego jest rozwój, rozbudowa i przebudowa gospodarki Polski. Pełny cykl obejmujący projektowanie nowych zakładów, ich budowę, uruchomienie produkcji i osiągnięcie pierwszych rezultatów produkcyjnych, trwa trzy — cztery, a dla bardzo wielkich obiektów i więcej lat.

Wynika z tego, że czasokres planu rozbudowy musi być znacznie dłuższy, niż plan odbudowy. Z drugiej strony naukowe przewidywanie na dłuższy okres, na 10, 12 lat nie jest w naszych obecnych warunkach możliwe. Dlatego wybrano, jako czasokres planu 6 lat.

Zasadniczym założeniem planu jest budowanie fundamentów, zbudowanie podstaw socjalizmu w Polsce. Dlatego mówimy o zbudowaniu fundamentów socjalizmu, a nie o zbudowaniu socjalizmu?

Zbudować socjalizm, t. zn. w pełni zlikwidować podział społeczeństwa na klasy antagonistyczne. Zlikwidować podział społeczeństwa na klasy antagonistyczne, znaczy to, w pełni zlikwidować elementy kapitalistyczne i zamknąć źródła ich tworzenia się. Zamknąć zaś źródła tworzenia się kapitalizmu, który, jak wiadomo, wyrasta z gospodarki drobnotowarowej, to znaczy w pełni dokonać dobrowolnego przekształcenia gospodarki drobnotowarowej na gospodarkę socjalistyczną. W pełni zaś przekształcić gospodarkę drobnotowarową na gospodarkę socjalistyczną, nie jest ani możliwe, ani realne w ciągu 6 lat. Dlatego jako podstawowe założenie planu 6-letniego wysuwamy nie zbudowanie socjalizmu, a zbudowanie fundamentów, zbudowanie podstaw socjalizmu.

Na czym konkretnie ma polegać zbudowanie fundamentów socjalizmu w Polsce

Socjalizm opiera się na rozwoju i wysokim poziomie sił wytwórczych. Polska z łaski kapitalistów i obszarników i obcych zaborców jest krajem zacofanym, o niskim poziomie sił wytwórczych. Po to więc, żeby zbudować fundamenty socjalizmu trzeba w poważnym stopniu zlikwidować zacofanie ekonomiczne Polski i silnie podnieść poziom jej sił wytwórczych. Zbudowanie podstaw socjalizmu wymaga jednak rozwoju tych sił w określonym kierunku. Jest to kierunek, który najbardziej sprzyja wzrostowi sił socjalistycznych, a wypiera i likwiduje kapitalistyczne elementy gospodarcze. Ponieważ zaś źródłem wyrastania kapitalizmu jest gospodarka drobnotowarowa, kierunek wzrostu sił wytwórczych powinien najbardziej sprzyać dobrowolnemu przekształceniu się gospodarki drobnotowarowej w socjalistyczną. Potrzebna jest w tym celu odpowiednia baza techniczna i materiałowa, którą stworzyć może tylko rosnąca produkcja środków produkcji.

Wynika z tego, że zbudowanie fundamentów socjalizmu w Polsce — to znaczne podniesienie poziomu sił wytwórczych ze szczególnym wzrostem produkcji środków

wytwarzania, jako podstawowym kierunkiem rozwoju.

Zbudowanie fundamentów socjalizmu nie będzie jeszcze pełną likwidacją elementów kapitalistycznych, ale będzie oznaczało znaczny spadek ich roli w gospodarce. Chodzi o to, aby w żadnej dziedzinie gospodarki elementy kapitalistyczne nie posiadały istotnego i poważnego znaczenia tak jak dzieje się np. teraz w rolnictwie, gdzie elementy kapitalistyczne, nie reprezentując większości produkcji, wywierają jednak czasem decydujący wpływ na rynek.

Aby elementy kapitalistyczne nie mogły wywierać istotnego i poważnego wpływu na rozwój gospodarki, musi być zbudowana — w tych dziedzinach, gdzie elementy socjalistyczne są słabe — własna socjalistyczna baza oraz musi być istotnie posunięty proces przechodzenia gospodarki drobnotowarowej na tory socjalistyczne.

Poważne podniesienie sił wytwórczych tylko wtedy da wyniki, jeżeli w parze z nim będzie szło podniesienie dobrobytu

materiałnego, wzrost kultury i świadomości mas pracujących. Bez tego bowiem nowe siły wytwórcze nie mogłyby być efektywnie wykorzystane.

REASUMUJĄC:

Zbudowanie fundamentów socjalizmu oznacza:

PO PIERWSZE: znaczne podniesienie poziomu sił wytwórczych ze szczególnym naciskiem położonym na produkcję środków wytwarzania,

PO DRUGIE: ograniczenie elementów kapitalistycznych i pozbawienie ich istotnego i poważnego wpływu w jakiegokolwiek dziedzinie naszej gospodarki,

PO TRZECIE: poczynienie istotnego kroku naprzód w zakresie dobrowolnego przechodzenia gospodarki drobnotowarowej na tory socjalistyczne i stopniowe zamykanie przez to źródeł rozwoju kapitalizmu,

PO CZWARTE: znaczny wzrost dobrobytu materialnego, polepszenie warunków życiowych i podniesienie kultury szerokich mas pracujących.

Założenia planu 6-letniego w zakresie przemysłu

Przy omawianiu założeń planu 6-letniego w zakresie przemysłu, nasuwa się pytanie, dotyczące zagadnienia tempa wzrostu przemysłu w okresie tych 6-ciu lat. Dotychczasowe tempo rozwoju przemysłu było bardzo szybkie. W 1947 r. wzrost produkcji przemysłowej w stosunku do poziomu 1946 r. osiągnął prawie 39 proc., a w 1948 r. w stosunku do 1947 r. osiągnął ponad 31 proc.

Takie tempo wzrostu produkcji nie będzie mogło utrzymać się w okresie planu 6-cio letniego, ponieważ dotychczas odbudowywaliśmy przemysł, a w planie 6-cio letnim będziemy go rozbudowywać.

Jasne jest, że znacznie szybciej, uzyskuje się przyrost produkcji, odbudowując zniszczone zakłady, niż stawiając nowe. Dlatego średnioroczne tempo przyrostu produkcji przemysłowej w planie 6-letnim wyniesie będzie 11—12 proc. Faktyczny przyrost produkcji nie będzie jednak mniejszy niż w planie trzyletnim, gdyż procenty przyrostu będą się liczyły od coraz wyższego poziomu i będą oznaczały znacznie większe cyfry absolutne, niż w okresie planu trzyletniego.

Aby odpowiedzieć na pytanie, czy zaplanowane tempo należy uważać za małe czy za duże — mówca porównuje wzrost produkcji w krajach kapitalistycznych z tempem tego wzrostu w Związku Radzieckim. W latach 1897—1913 t. zn. w latach pomyślnego rozwoju produkcji w krajach kapitalistycznych przeciętny przyrost roczny produkcji przemysłowej wynosił: dla Anglii — 1,9 proc., dla Francji — 2,93 proc., dla Niemiec — 3,72 proc.

Planowany u nas przyrost produkcji przemysłowej jest więc bez porównania wyższy, niż kiedykolwiek w jakimkolwiek kraju kapitalistycznym.

W Związku Radzieckim przeciętny przyrost rocznej produkcji przemysłowej wynosił w pierwszej 5-lacie, w latach 1928—1932 — 22 proc., w drugiej 5-lacie, w latach 1933—1937 — 17,1 proc., w latach 1938—1940 — 13 proc. A więc tempo

przyrostu produkcji przemysłowej, planowane u nas jest jako znacznie niższe niż było w Związku Radzieckim w okresie pierwszej 5-latki.

Jest to zupełnie zrozumiałe, gdyż w czasie pierwszej 5-latki Związek Radziecki musiał forsownie rozbudowywać swój przemysł dla uniezależnienia się od kapitalistycznej zagranicy, my zaś jesteśmy w lepszej sytuacji, nie jesteśmy bowiem izolowani i mamy mocne oparcie w Związku Radzieckim i w krajach demokracji ludowej.

Zaplanowane u nas tempo przyrostu produkcji przemysłowej zbliża się najbardziej do nieosiągalnego dla krajów kapitalistycznych tempa Związku Radzieckiego w okresie lat 1938—1940.

Tempo to należy uważać za bardzo wysokie i wymagające wielkiego wysiłku. W rezultacie produkcja przemysłowa winna w końcu 6-letnia osiągnąć wzrost od 85—95 proc. W porównaniu z produkcją roku 1949 produkcja ta będzie z górą trzykrotnie większa od przedwojennej, a w przeliczeniu na głowę ludności — z górą czterokrotnie większa od produkcji przedwojennej.

Stosownie do podstawowego kierunku naszego uprzedmiotowienia, najszybsze tempo wzrostu produkcji przewidziane jest dla podstawowych środków wytwórczych, z wyjątkiem węgla. Dla węgla, który już pod koniec planu trzyletniego osiąga bardzo wysoki poziom produkcji, przewidziany jest wzrost jedynie 22—23 proc. Tym niemniej pod względem wydobywania na jednego mieszkańca Polska wysunie się na jedno z czołowych miejsc w świecie, gdyż wyniesie ono pod koniec 6-ciolecia mniej więcej tyle, co w Stanach Zjednoczonych w 1937 r.

Jadrem uprzedmiotowienia jest szybki wzrost produkcji maszyn, zależny od produkcji stali. Produkcja stali odziedziczyliśmy na wieloletnio niskim poziomie i na wet obecnie po znacznym przekroczeniu tego poziomu jest ona w przeliczeniu na głowę ludności 2,5 raza niższa, niż w Czechosłowacji. To też rozszerzenie produkcji stali jest jednym z podstawowych zadań.

Bilans gospodarczy demokracji ludowej i wytyczne 6-letniego planu

Przemówienie tow. Hilarego Minca na I-szym Kongresie PZPR

(Dokończenie.)

Na 300 tys. robotników nowowytwarzanych zakładów, ok. 200 tys. przypadnie na województwa dotychczas mało uprzemysłowione. Ożywi to zaniedbane dotychczas obszary, przemieszczając na wschód i północ i rozciągając po całym kraju mocne ośrodki proletariackie — nowe twierdze socjalizmu.

Odrębne zagadnienie stanowi odbudowa i rozwój budowa przemysłu w stolicy kraju. Warszawa, miasto wielkich rewolucyjnych tradycji polskiego proletariatu, znów musi się stać miastem robotniczym. Dlatego, winny być odbudowane stare, warszawskie fabryki o bogatych tradycjach rewolucyjnych, a także zbudowane nowe, wzorowe zakłady przemysłowe, z których największym będzie wielka warszawska fabryka samochodów osobowych na Żeraniu.

Warszawa i jej najbliższe okolice staną się dużym ośrodkiem przemysłu metalowego, elektrotechnicznego i odzieżowego. W ciągu okresu 6-letniego liczba zatrudnionych w przemyśle wzrośnie w Warszawie o 33 tys.

Założenia planu w rolnictwie

Skoro podstawowym zadaniem 6-letniego planu jest uprzemysłowienie kraju, to jasnym jest, że ciężar gatunkowy przemysłu będzie rósł, a ciężar gatunkowy rolnictwa względnie będzie malał. Produkcja rolnicza będzie rosła, ale wzrost jej będzie wolniejszy, niż wzrost produkcji przemysłowej. Jednakże odchylenie to nie powinno być zbyt wielkie, gdyż inaczej podstawy rozwoju przemysłu zostaną zagrożone. W okresie 6-lecia będzie rosło zapotrzebowanie ludności miejskiej na produkty rolnicze, będzie się również podnosiła konsumpcja samej ludności wiejskiej.

Toteż rolnictwo powinno nadążać za przemysłem w takim tempie, żeby zapewnić podniesienie konsumpcji ludności. Wzrost przemysłu, opartego na surowcach rolniczych, będzie wymagał coraz większej produkcji skóry, łąn, buraków, ziemniaków i t. d. Toteż rolnictwo powinno nadążać za przemysłem w takim tempie, żeby zapewnić wzrost dostaw surowców rolniczych dla przemysłu, opartego o te surowce. Rosnący przemysł będzie potrzebował coraz więcej maszyn i surowców przywożonych z zagranicy. Dla pokrycia tego importu trzeba będzie wzmacniać eksport — również i eksport produktów rolniczo-spożywczych, toteż rolnictwo powinno nadążać za przemysłem w takim tempie, ażeby zapewnić dostatecznie nadwyżki produktów rolniczo-spożywczych na eksport. Poto zatem, żeby mógł być zrealizowany plan 6-letni, którego jądrem jest szybki wzrost przemysłu, musi również bardzo szybko wzrastać produkcja rolnicza. Produkcja przemysłowa ma wzrosnąć o 85—95 proc., aby to było realne, produkcja rolnicza musi wzrosnąć w okresie 6-lecia o 35—45 proc. Takie właśnie zadanie stawia plan rolnictwu.

W żadnym kraju kapitalistycznym zadanie takie nie byłoby wykonalne. Może być jednak i będzie wykonalne u nas, ponieważ: **PO PIERWSZE:** przemysł nastawia się na silny wzrost produkcji środków wytwórczych, służących rolnictwu. W okresie 6-letnim otrzyma ono z produkcji krajowej i z importu 50—60 tys. traktorów i poważną ilość samochodów. Wartość maszyn rolniczych będzie w ciągu 6 lat pięć razy większa, niż w takim samym okresie przed wojną.

Zaopatrzenie w nawozy sztuczne będzie wielokrotnie wyższe niż przed wojną.

W okresie 6-lecia będzie zelektryfikowanych 8—10 tys. gromad. Wszystko to razem da rolnictwu nową potężną bazę techniczną i pozwoli osiągnąć wzrost produkcji, nieosiągalny w krajach kapitalistycznych.

PO DRUGIE: państwo uczyni wszystko, ażeby przez oświatę rolniczą rozpowszechnić na wsi zdobycze nowoczesnej agrotechniki i racjonalny płodozmian, aby podnieść osetek upraw pastewnych dla rozwoju hodowli, zwiększyć produkcję nasion selekcyjnych i materiału hodowlanego, unowocześnić metody selekcji i hodowli roślin i zwierząt, podnieść jak najbardziej kulturę gleby.

PO TRZECIE: majątki państwowe obejmujące ok. 10 proc. powierzchni uprawnej, staną się wzorowymi, socjalistycznymi gospodarstwami rolnymi i znacznie rozszerzą swą produkcję zbożową i hodowlaną, a przede wszystkim produkcję towarową.

PO CZWARTE: Państwo będzie wszechstronnie pomagać biednym i średnim chłopom, ograniczając kapitalistyczne elementy umożliwiający chłopom korzystanie z nowoczesnych maszyn przez rozwój ośrodków maszynowych.

PO PIĄTE: Będą się rozwijały stopniowo, systematycznie, na podstawie pełnej dobrovolności, spółdzielnie produkcyjne, które sta-

nowią wyższą formę gospodarki i będą wywierały rosnący wpływ na podniesienie produkcji rolniczej.

Oto dlaczego podniesienie produkcji rolniczej w ciągu 6-ciu lat o 35—45 proc., nieosiągalne w warunkach kapitalistycznych, jest w naszych warunkach całkowicie realne i będzie osiągnięte. Ponieważ podniesienie produkcji rolniczej będzie się odbywało w ra-

Podniesienie dobrobytu, oświaty i kultury mas pracujących

Nieodłącznym składnikiem zbudowania fundamentów socjalizmu, jest znaczne podniesienie dobrobytu, oświaty i kultury mas pracujących.

Dochód narodowy rozdziela się na dwie części: na część, którą się spożywa i na część, którą się akumuluje, t. zn. przeznaczoną na inwestycje dla dalszej rozbudowy gospodarki. Najlepszą, najkorzystniejszą proporcją między wielkością spożycia i akumulacji jest taka proporcja, która gwarantuje największe możliwe tempo rozwoju gospodarczego i najszersze możliwe tempo wzrostu dobrobytu i kultury mas pracujących. Taka właśnie proporcja jest planowana i dzięki temu przeciętna stopa życiowa mas pracujących podniesie się w końcu planu 6-letniego o 55—60 proc. W sto-

O nową, ludową inteligencję techniczną

Wytyczne planu 6-letniego stwierdzają: „W okresie 6-lecia winno zostać przeszkolonych w zawodach nierolniczych ponad 800—900 tys. robotników, od 80—100 tys. techników i ok. 24 tys. inżynierów”. Jest to zadanie bardzo trudne, ale bez wypełnienia tego zadania nie może być mowy o pomyślnej realizacji planu 6-letniego.

Dotychczas w naszej gospodarce mieliśmy minimalną ilość sił technicznych i inżynierskich, co przynosi nam olbrzymie szkody. Z takim minusem sił inżynierskich i technicznych, jaki istnieje obecnie, pracować w okresie rozbudowy napewno nie będzie można. Trzeba więc szkolić, szkolić i jeszcze raz szkolić i to zaraz, nie tracąc czasu i nie żałując środków i sił.

Każda klasa produkująca miała swoją własną inteligencję, toteż polska klasa robotnicza i polskie masy ludowe stworzą swoją wła-

sną ogólną walkę o zbudowanie fundamentów socjalizmu, wzmocni ono jednocześnie bezpośrednio — socjalistyczną bazę w rolnictwie — majątki państwowe i spółdzielnie produkcyjne, wzmocni biednego i średniego chłopca, a ograniczy i osłabi elementy kapitalistyczne na wsi, pozbawiając je możliwości wywierania istotnego poważnego wpływu na rozwój rolnictwa i kształtowanie się rynku.

sunku do 1949 r. będzie ona ok. 2 razy wyższa od stopy życiowej przedwojennej. Z podniesieniem stopy życiowej w mieście i na wsi pójdzie w parze polepszenie warunków mieszkaniowych przez zbudowanie 520 tys. nowych izb mieszkalnych oraz szeroka rozbudowa instytucji: oświaty, kultury i lecznictwa.

W okresie planu 6-letniego winien być dokonany znaczny krok w kierunku realizacji rewolucji kulturalnej, t. zn., w kierunku likwidacji analfabetyzmu, w kierunku zapewnienia masom pracującym możliwości kształcenia się, w kierunku udostępnienia robotnikom i chłopom korzystania z dorobku kultury, nauki i sztuki, w kierunku wszechstronnego i pełnego rozwoju twórczych zdolności mas.

Inteligencję. Dlatego szkolić będziemy inteligencję mas ludowych, inteligencję klasy robotniczej. Państwo poczyniło już poważne kroki w kierunku umożliwienia młodzieży robotniczej i chłopskiej kształcenia się w wyższych uczelniach. Te kroki są niedostateczne i muszą być jak najszybciej rozszerzone. Nie możemy jednak ograniczyć się do formowania nowej inteligencji tylko po przez kształcenie młodzieży. Nie mamy na to czasu. Z kogoś więc, prócz młodzieży, formować nową inteligencję ludową?

W ciągu czterech lat po wyzwoleniu wyrosła u nas znaczna warstwa klasy robotniczej, która ma wszystkie dane na przekształcenie się w inteligencję ludową. Są to robotnicy, wysunęli na stanowiska dyrektorów, wicedyrektorów, kierowników działów, są to najbardziej doświadczeni uświadomieni pro-

lizowani i kulturalni robotnicy. Brak im wykształcenia ogólnego i specjalnej wiedzy technicznej. Trzeba, żeby państwo ludowe, w przyspieszonej, skróconej formie dało im to wykształcenie i wiedzę. Trzeba znaczną część takich ludzi posłać na specjalną naukę, a na ich miejsce wysunąć nowych.

W ten sposób przyspieszone zostanie formowanie nowej, ludowej inteligencji, która wspólnie z tą częścią starej inteligencji, która chce i umie kroczyć nogą w nogę z życiem — stanie do wielkich zadań budownictwa socjalizmu w Polsce.

Walka o wykonanie 6-letniego planu, o zbudowanie fundamentów Socjalizmu w Polsce — to wielka, ciężka i zacięta bitwa klasy robotniczej — stwierdza mówca w zakończeniu.

Przed każdą bitwą, zanim się ją rozpoczyna, trzeba się obejrzeć, trzeba sprawdzić, czy istnieją wszystkie podstawowe elementy, które są potrzebne do wygrania bitwy, które są potrzebne do zwycięstwa. Obejrzymy się i my! Co jest potrzebne do wykonania tych wielkich zadań, jakie nakłada plan 6-letni?

Potrzebna jest świadomość praw rozwoju społecznego, potrzebna jest rewolucyjna teoria, bez której nie ma rewolucyjnej praktyki. Taką teorię mamy. Jest nią marksizm-leninizm.

Potrzebna jest siła, która uniemożliwi i unieszkodliwi opór klas kapitalistycznych i wicherzenie obcych imperializmów. Taką siłę mamy. Jest nią władza naszego państwa, państwa demokracji ludowej.

Potrzebni są silni i wierni sojusznicy, sojusznicy na dobrą i złą godzinę. Tylko bowiem w oparciu o takich sojuszników, tylko w jednolitym obozie antyimperialistycznym można budować Socjalizm. My takie oparcie, takich sojuszników mamy. Są nimi: wielki Związek Radziecki i kraje demokracji ludowej. A zdrajcy jugosłowiańscy, którzy wylamali się z obozu antyimperialistycznego, choć deklamują o socjalizmie — faktycznie staczą się w objęcia imperializmu.

Potrzebna jest jedność klasy robotniczej. My taką jedność mamy! Potrzebne jest czynne, aktywne poparcie szerokich mas ludowych. Kto może wątpić w to, że korzystamy z czynnego poparcia szerokich mas ludowych? Głosowały one za nami i kartką wyborczą i krwią serdeczną, przelaną w walce z reakcją, a teraz głosują tonami węgla i stali, hektarami zlikwidowanych odłogów, wspaniałym Przedkongresowym Czynem. Czynne poparcie szerokich mas ludowych mamy!

Potrzebna jest Partia, która umie patrzeć w przyszłość, która ma wielką, bohaterką przeszłość, która nie leką się trudności, która nie wyrzeka się ofiar, która umie widzieć swe błędy i naprawiać je, której nie zadrży ręka w poskramianiu każdego, kto by chciał zboczyć z generalnej partyjnej linii. Taką partię wykujemy! **DLATEGO, POD DUMNIE ROZWINIĘTYM SZTANDAREM MARKSIZMU-LENINIZMU, POD SZTANDAREM MARKSA, ENGELSA, LENINA, STALINA PÓJDIEMY DO WALKI O WYKONANIE 6-LETNIEGO PLANU, O ZBUDOWANIE FUNDAMENTU SOCJALIZMU W POLSCE, O SOCJALIZM. I WYGRAMY TĘ WIELKĄ, HISTORYCZNĄ BITWĘ KLASOWĄ.**

Deklaracja ideowa PZPR i Plan 6-letni

powiodą polskie masy pracujące do zwycięstwa
Tow. Hilary Minc podsumowuje dyskusję nad referatem o 6-letnim planie gospodarczym

Towarzysze Delegaci!

W szerokiej dyskusji nad referatem o bilansie gospodarki ludowej i 6-letnim planem padło szereg cennych konkretnych propozycji i sugestii.

Komitet Centralny, który wybierze na tym Kongresie, niewątpliwie w swojej praktycznej działalności rozpracuje i uwzględni te cenne konkretne propozycje i sugestie.

Dyskusja wykazała pełną jedność. Dyskusja wykazała, że reprezentacja Partii — Kongres zgodnie uważa, że osiągnięliśmy wielkie sukcesy gospodarcze i, że te sukcesy gospodarcze nie spadły nam z nieba, a osiągnięliśmy je dlatego, że działaliśmy w ramach państwa demokracji ludowej, w sojuszu i oparciu o Związek Radziecki i bliźniemy się twardo z elementami kapitalistycznymi.

Dyskusja jednomyślnie wykazała, że wzrost w naszej gospodarce nowy pożyteczny czynnik — masowy ruch współzawodnictwa pracy.

Dyskusja wykazała, że ten masowy ruch współzawodnictwa pracy kształtuje oblicze naszych zakładów i prowadzi za sobą większość klasy robotniczej.

Dyskusja wykazała, że uchwyciwszy za tę dźwignię, można i trzeba wykonać zwycięsko i przedterminowo 3-letni plan odbudowy.

Dyskusja wykazała, że po to, by to zadanie spełnić, trzeba zreformować i zreformować system plac, zlikwidować system kartkowy, przeprowadzić w I kwartale przyszłego roku wielką bitwę o poprawę bytu klasy robotniczej i mas pracujących przeciw wszelkim zaкусom spekulacyjnym, o nowy, wielki krok naprzód w naszej gospodarce. (Okłaski).

Dyskusja jednomyślnie wykazała, że wiele u nas jest marnotrawstwa, że można i trzeba wprowadzić system oszczędności, jako że lazne i nienaruszalne prawo całej naszej gospodarki, prawo którego każdy musi słuchać. (Okłaski).

Dyskusja jednomyślnie wykazała, że Kongres uważa iż można w ciągu 6 lat zbudować w Polsce fundamenty Socjalizmu, t. zn. podnieść siły twórcze, osiągnąć na głowę ludność 4-krotnie większą, niż przed wojną produkcję przemysłową, ograniczyć i zepchnąć elementy kapitalistyczne, pozbawić je istotnego i poważnego znaczenia, podnieść dobrobyt materialny tak, by się nam żyło dwa razy lepiej, niż się żyło przed wojną. (Okłaski).

W pierwszym punkcie porządku dziennego Kongres jednomyślnie zgodził się na wytyczne deklaracji ideowej.

Co to jest deklaracja ideowa? To jest rzut, podstawa programu Partii.

W drugim punkcie porządku dziennego Kongres jednomyślnie się zgodził na wytyczne planu 6-letniego.

Co to są wytyczne planu 6-letniego? To jest rzut, to jest podstawa drugiego programu Partii na terenie gospodarczym.

Kongres nas uzbroidł, dał nam program Partii — deklarację ideologiczną, dał nam drugi program Partii — 6-letni plan.

Wyjdziemy z tego Kongresu, weźmiemy w ręce jak dwie rozpiłkowane pochodnie, pójdziemy w masy, zapalimy masy naszą myślą i wolą, natchniemy je wielką twórczą energią — i wtedy nie straszne nam są żadne wrogie moce, i wtedy nie ma takiej siły, która by nam wydarła zwycięstwo!

Przemawia członek Biura Politycznego Bułgarskiej Partii Robotniczej — Pantomow

Wyrasta wielka budowla

która jest symbolem idei jedności

Tow. Bolesław Bierut na uroczystości wmurowania aktu erekcyjnego pod Wspólny Dom PZPR

WARSZAWA, (PAP). — Tysiące mieszkańców stolicy, robotników warszawskich fabryk i zakładów pracy, delegacje partii politycznych ze sztafarami, przybyły w dniu 19 bm. na uroczystość wmurowania aktu erekcyjnego Domu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Teren budowy został udekorowany tysiącami czerwonych sztandarów i flag. Nad każdym fragmentem wykonanych przedterminowo w Cynie Kongresowym prac, powiewał czerwony proporzec.

O godz. 14.30 przybywają na teren budowy Wspólnego Domu członkowie prezydium Kongresu Zjednoczeniowego z tow. Bolesławem Bierutem i tow. Józefem Cyrankiewiczem na czele, kierownictwa delegacji terenowych na Kongres, oraz przedstawiciele zagranicznych partii robotniczych i komunistycznych.

Wstępującemu na trybunę tow. Bierutowi zgromadzeni urządzają serdeczną i długotrwałą owację. Daleko poza teren budowy rozchodzą się potężne dźwięki „Miedzynarodówki”.

„Towarzysze! — powiedział tow. Bolesław Bierut — budowla, która wyrasta przed naszymi oczami jest budowlą niezwykłą. Budowla niezwykła nie w sensie materialnym — kształtu i wyglądu, lecz przez ideę, która doprowadziła do powstania tego budynku. Idea ta, to tkwiąca w masach robotniczych od zarania powstania ruchu robotniczego, myśl o jedności.

Z tej właśnie idei jedności wyrasta budowla będąca jej symbolem.

Na powstanie Wspólnego Domu złożyły się wysiłki całej polskiej klasy robotniczej, która nie szczędząc ofiar, pragnie jak najszybszego zrealizowania budowy tego gmachu, będącego nie tylko symbolem jedności klasy robotniczej, ale również symbolem jej zwycięskiego marszu ku lepszej, jaśniejszej przyszłości, ku socjalizmowi.

Otwierając dzisiejszą uroczystość wmurowania aktu erekcyjnego Wspólnego Do-

Odczyt M. Piechala o Mickiewiczu

W poniedziałek, dnia 20 bm. w Ośrodku Propagandy Sztuki (Park Sienkiewicza) Wydział Kultury i Sztuki Zarządu Miejskiego w Łodzi urządził odczyt M. Piechala p. t. „Mickiewicz — trybun międzynarodowego braterstwa”. — Początek o godz. 19.15. Wstęp bezpłatny.

Nr półce z książkami

Radziecka powieść o górnikach

Charakterystyczną cechą literatury radzieckiej jest jej żywy i ścisły kontakt z rzeczywistością, aktualnością, z tym wszystkim co stanowi treść życia, pracy, dążeń i osiągnięć człowieka radzieckiego. Literatura radziecka odbija w twórczości najlepszych pisarzy nieustający wysiłek społeczeństwa ludzi wolnych i świadomych, w ich walce o doskonalenie i ulepszenie form zbiorowego bytu, o rozwój i potęgę Republiki Związkowej. W ten sposób pisarze radzieccy urzeczywistniają zasady realizmu socjalistycznego, który w dzisiejszej epoce historycznej winien być ideą przewodnią literatury i sztuki w ogóle.

Do rzędu utworów poczętych z ducha tego realizmu, w imię wewnętrznych potrzeb ludzi, którzy pracują, walczą, zwyciężają, należy powieść W. Igiszeva, przedstawiająca powojenny tryb życia górników Zagłębia Donieckiego oraz ich walki o realizację stalinowskiej „pięciolatki”. Autor pokazał nam ludzi, dla których partia, Ojczyzna i walka o zwycięstwo komunizmu stanowią treść życia, są miernikiem wszystkich czynów i dążeń.

Naczelna postać powieści, zatytułowanej „Górnicy” jest inżynier — komunista, Sajenko, niezmordowany poszukiwacz nowych metod, sposobów, mających na celu zwiększenie produkcji węgla. Z niewielką załogą rozpoczyna Sajenko pracę w nowym odcinku kopalni. W myśl swej zasady, że „ludzie stanowią o wszystkim”, Sajenko wyszukuje w osiedlu górniczym niezbędnych specjalistów, wzywa do pracy i młodzień i starszych górników, znajdując właściwe podejście do każdego człowieka.

Lecz zaledwie zorganizowany przez Sajenka kolektyw przystąpił do eksploatacji nowego odcinka, w kopalni zjawili się zwiększony odsetek gazów. Trzeba było przerwać pracę aż do czasu zainstalowania urządzeń wentylacyjnych. Ta przerwa zagroziła sprawie przygotowania kadr dla nowego odcinka. Po niejśm wahanu Sajenko przyjął propozycję dyrektora kopalni, by szkolenie kadr prowadzić na innym odcinku kopalni, tam, gdzie stale nie wykonywano planu. Ryzyko było duże, ale zespół Sajenki wytrzymał i te-

mu Zjednoczonych Partii Robotniczych — wznosząc okrzyk na cześć Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej — zakończył tow. Bierut.

Okrzyk ten, podchwyciony przez zgromadzonych, przekształcił się w entuzjastyczną i żywiołową manifestację na cześć jedności klasy robotniczej, na cześć Kongresu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i konsolidacji sił klasy robotniczej i całego narodu do budowy ustroju socjalistycznego.

W imieniu Komitetu Budowy Wspólnego Domu tow. Bierut złożył serdeczne podziękowanie robotnikom, przodownikom pracy i projektodawcom, tak ofiarnie świadczącym na budowę Wspólnego Domu, który „stać się ma — jak stwierdził tow. Bierut — Wspólnym Domem całego narodu polskiego”.

Następuje uroczysty moment odczytania aktu erekcyjnego. „W DNIU 19.12.

1948 R. — BRZMI WSTĘP TEGO AKTU — KIEDY PREZYDENTEM RZECZYPOSPOLITEJ JEST BOLESŁAW BIERUT, A PREMIEREM — JÓZEF CYRANKIEWICZ W PIĄTYM DNIU KONGRESU JEDNOŚCI POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ, KTÓRY JEST ZARANIEM NOWEJ EPOKI — WMUROWUJEMY NINIEJSZY AKT EREKCYJNY”.

Rozlegają się ponownie dźwięki „Miedzynarodówki”.

Pierwszy podpis na akcie erekcyjnym składa tow. Bolesław Bierut, następnie tow. Józef Cyrankiewicz, gen. Franciszek Józwiak — Witold, gen. Marian Spychalski, przodownik pracy — Edward Sobieński oraz inżynierowie, zatrudnieni przy budowie „Wspólnego Domu”.

Następuje wmurowanie aktu erekcyjnego w fundamenty gmachu.

Uroczystość zakończona została odśpiewaniem „Miedzynarodówki”.

Astronomowie radzieccy na posterunku

Jak pracuje obserwatorium w Pułkowie

Pracownicy naukowcy słynnego obserwatorium astronomicznego w Pułkowie, pod Leningradem wydali ostatnio drukiem monumentalny „Katalog 11.322 gwiazd”. W druku znajduje się poza tym kilka innych prac naukowych m. in. „Katalog gwiazd geodezyjnych”.

Zespół naukowy obserwatorium pułkowskiego pracował w ciągu lat powojennych poza swoją bazą, ponieważ gmach obserwatorium i duża część cennych instrumentów zostały zniszczone przez niemieckich najeźdźców. Ale leszcze podczas

wojny rząd postanowił odbudować obserwatorium na dawnym miejscu i obecnie na wzgórzu pułkowskim widać intensywną pracę. Pierwsza część robót będzie ukończona w r. 1951. Gdy cały plan odbudowy zostanie wykonany, obserwatorium pułkowskie powiększy znacznie zakres swych prac naukowych w porównaniu z okresem przedwojennym; stanie się ono jednym z największych i najlepiej zaopatrzonych technicznie obserwatoriów świata.

Prace naukowe w Pułkowie tymczasem

ABC lotnictwa

Zakłady polskie przystąpiły do seryjnego wytwarzania doskonałego szybowca szkolnego ABC, który zdał w pełni egzamin homologacji i prób. Już na 1-go grudnia r.b. wykonany został plan — 25 szybowców ABC.

100-lecie katedry geografii w Krakowie

W związku z uroczystościami 100-lecia katedry geografii na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie odbędzie się w dniach 18 — 19 marca 1949 r. zjazd byłych wychowanków Instytutu Geograficznego U. J. w Krakowie.

Zarząd Koła Geografów w Krakowie prosi o podanie adresów b. członków Koła pod adresem: Koło Geografów U. J. w Krakowie ul. Grodzka 64.

Pracownicy przemysłu spożywczego

wzmoczoną pracą uczcili Kongres Zjednoczenia

Zarząd Główny Zw. Zaw. Prac. Przem. Spożywczego postanowił uczcić czynnem Kongres Zjednoczeniowy.

Na apel Związku, nawołujący do współzawodnictwa przedkongresowego, odpowiedziały m. in. zakłady przemysłu cukrowniczego, zwiększając swą produkcję o 30 proc. podobnie jak zakłady „Bacuti” czy zakłady PMS, w produkcji sprężarki przemysłowej.

Państwowy Monopol Zapalczany wykonał plan roczny w dniu 20. 10. podobnie jak PMT

który wyprodukował wyrobów tytoniowych o zawartości 13.863.846 kg. w tym 13.125.292 tys. sztuk papierosów. Z dniem 20. 11. przekroczono plan o 0,5 proc. do Kongresu Zjednoczeniowego wykonanych zostało 107 procent normy, do końca roku cyfra ta wzrosła do 115 procent.

Wytwórnia PMT w Łodzi wykonała plan roczny 18 listopada. Przemysł Fermentacyjny już dnia 10 października wykonał roczny plan produkcji octu. Pracownicy Państwowej Fabryki Zapalek w Sianowie, woj. szczecińskiego odpowiadając na apel górników kopalni Zabrze-Wschód podjęli się wykonania planu rocznego do dnia 20. 11. i zobowiązania dotrzymali.

Ci sami robotnicy przeznaczili na odbudowę Warszawy 25 godzin pracy o łącznej wartości równającej się 1.500 tys. zł.

Pracownicy Państwowych Zakładów Żywności — Oddział w Łodzi, podjęli rezolucję wzywającą do współzawodnictwa przedkongresowego pozostałe Oddziały w kraju.

Odpowiadamy na listy

OB. H. J. z ul. PRÓCHNIKA. „Dziwiłka” od bardzo dawna zatrzymuje się na rogu Daszyńskiego i Piotrkowskiej dopiero koło kina „Wisła” i wsiadanie do tego tramwaju na przystanku przy Piotrkowskiej jest niedozwolone. Milicjanci „wychowujący” pasażerów mają prawo pobierania opłat karnych za nieprzestrzeganie przepisów. Gdyby nie karne mandaty, mieszkańcy naszego miasta nigdy by się nie przyzwyczaili do prawidłowego wsiadania do tramwajów.

OB. W. K. z ALEKSANDROWA. Na terenie Łodzi istnieje kilka gimnazjów dla dorosłych, w których nauka odbywa się po po-

łudniu od godz. 16-ej. Do przyjęcia potrzebne jest albo świadectwo ukończenia szkoły powszechnej, albo egzamin wstępny. Podajemy adresy tych szkół: Piłsudskiego 6, Szkołowa 15, Zeromskiego 36, Armii Czerwonej 41, Nowotki 16. Podanie o przyjęcie należy złożyć w dniach od 10 do 20 stycznia. Nauka w nowym semestrze rozpocznie się 1-go lutego 1949 r.

TOW. B. M. Z WIELUNIA. Wieszcie Wasze są bardzo miłe i szczerze, ale pozostawiają dużo do życzenia pod względem formalnym. Powinno się dalej uczyć, zwracając uwagę przede wszystkim na ortografię.

Plan wykonany — zobowiązania dotrzymane

Załoga PZPB Nr. 3 w Łodzi melduje, iż plan normy przedziału średnioprzedniej wynoszący 5.214.809 kg. został wykonany w dniu 17.12. 1948 r. o godz. 14-tej ilością 5.214.967 kg. co stanowi 100.003 proc.

Jednocześnie zaznaczamy, iż Zakłady nasze wykonały plan produkcyjny za rok 1948 w następujących oddziałach:

Plan roczny przedziału odpadkowej wynoszący 1.674.259 kg. zakończono dnia 21.10.1948 r. ilością 1.675.280 kg. co stanowi 100.061 proc. Plan roczny wykończalni wynoszący 23.478.692,2 mtr. zakończono dnia 8.11.1948 r. ilością 23.494.580,4 mtr. co stanowi 100.068 proc. Plan roczny kłalni wynoszący 21.233.700 mtr. a zakończono dnia 18.11.48 r. ilością 21.255.035,5 mtr. co stanowi 100.10 proc.

Wytwórnia Dziwińska d. Schönborn wykonała roczny plan produkcyjny do dnia 10 grudnia 1948 r. wykonanie planu przedstawia się następująco: ilościowo planow. 374.889 szt. 110 proc.

wykonano 428.011 szt. — 114 proc. wagowo planow. 93.062 kg. wykonano 93.476 kg. — 100,4 proc. średnio — 107,2 proc.

Nadwyżka wartości wg. cen 1937 r. wynosi zł. 151.490, nadwyżka wartości wg. cen 1948 r. wynosi zł. 5.693.573.

Plan roczny pod względem ilości wykonano do dnia 30 października br. w wysokości 100,1 proc.

Z.P. Dz. dawn. R. Kunert wykonał roczny plan produkcji dnia 29.11.48 w ilości 231.204 sztuk wyrobów trykotowych.

Dla uczczenia czynnem historycznym momentu zjednoczenia klasy robotniczej zobowiązano się wykonać na dzień 15.12 br. 13.000 szt. bielizny trykotowej. Zobowiązanie zostało zrealizowane w dniu 15.12 br. o godz. 8.00 w ilości 13.500 szt.

Do dnia 31.12.48 r. załoga zobowiązuje się wykonać jeszcze 12.000 szt. i plan roczny w 110 proc.

Z życia partii

Uwaga, Studenci medycyny, członkowie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. W poniedziałek, dnia 20. 12. br. w lokalu Miejskiego Komitetu ul. Sienkiewicza 49a o godzinie 18 odbędzie się zebranie wszystkich członków. Obecność obowiązkowa.

O Łodzi w kilku wierszach

462 LAMPY ULICZNE

na przestrzeni 25 kilometrów zaistniała. Elektryczność Łódźka, wypełniając w ten sposób swe zobowiązania przedkongresowe. Lampy zostały zaistalowane wyłącznie w dzielnicach robotniczych.

ELEKTROWNIA ŁÓDZKA

znów wygrała w listopadzie — tym razem po raz piąty wyścig pracy z Elektrownią Warszawską, zdobywając 319,2 punkta przy osiągniętych przez Warszawę 297,55 pkt.

17 ŚWIETLIK

przy szkołach dla dzieci w dzielnicach robotniczych uruchomił CZPW w porozumieniu z Wydziałem Oświaty Zarządu Miejskiego.

Radosny dzień jubilatów pracy

Niecodzienna uroczystość w PZPB Nr 3

457 dyplomów i premii wyrazem uznania

„Cześć Jubilatowi Pracy!” — taki biało-czerwony napis figurował wczoraj w sali teatralnej PZPB nr 3, wypełnionej po brzegi przez liczne zgromadzone robotników zakładów bawelnianych. Bo też obchodzono tam niecodziennie święto: po raz pierwszy w Polsce robotnicy, którzy przepracowali dużą ilość lat, zostali nagrodzeni dyplomami i premiami pieniężnymi. Był to wyraz uznania dla ich wytrwałej i owocnej pracy. I nie tylko to — był to również wyraz uznania dla ich doświadczeń, zdobytych przy warsztatach, doświadczeń, którymi dzielą się i które przekazują młodym niewykwalifikowanym robotnikom.

„Uczcie innych, jak należy pracować” — powiedział dyrektor zakładów bawelnianych, tow. Bronisław Radzikowski — „Bądźmy do docenia. Przed wojną kapitaliści-fabrykanci dbali tylko o to, by wyciągnąć z robotnika wszystkie jego siły żywotne, by jak najpełniej napchać swoje kieszenie. Dzisiejsza natomiast uroczystość, która zbiega się ze zjednoczeniem całej klasy robotniczej, jest dowodem tego, jak Państwo Ludowe dba o klasę pracującą i jaką ją otacza opieką”.

Dalszej owocnej pracy życzyli jubilatowi sekretarz koła PZPB tow. Stanisław Grzelak i tow. Jan Dumalski, majster z przedziału przemawiający w imieniu nagrodzonych.

W imieniu Centrum Wyszkołaenia Sanitarnego Wojska Polskiego przemawiał na tej podniosłej uroczystości kpt. Paweł Piotrowski:

— Wzruszony jestem, że uczestniczę w tej wielkiej waszej uroczystości. Przyślimy tutaj, by jeszcze raz podkreślić, że, jako Łódź Wojsko Polskie z klasą robotniczą. Jednostka nasza dla zadokumentowania tej łączności ofiarowuje wam dzisiaj biblioteczkę, liczącą około 100 książek ze współczesnej polskiej literatury.

Należy podkreślić, że Centrum Wyszkołaenia Sanitarnego jest w stałym kontakcie z PZPB nr 3 — Zakłady ufundowały sztandar dla tej jednostki, robotnicy biorą udział w uroczystościach Centrum, a przedstawiciele Centrum nie opuszczają żadnej uroczystości w PZPB nr 3.

Długa jest lista wyróżnionych jubilatów: 393 robotników otrzymało dyplomy uznania i premie pieniężne za 25 lat pracy, 41 — za 35 lat pracy, a 23 — za 40 i więcej lat pracy.

Oto nazwiska tych, którzy przeszło 40 lat swego życia spędzili przy warsztacie: Krajewska Apolonia — tkaczka, Franciszek Pograci — robotnik wykończalni, Stanisław Wiśniewski — majster tkacki, Franciszek Kokoszka — robotnik wykończalni, Józefa Majewska — robotnica wykończalni, Bolesław Głowacki — kierownik drukarni, Józef Wasielec — majster, Antonina Piatczak — przodownica pracy, tow. Adam Pakula — robotnik przedziału, Katarzyna Szware — tkaczka, Józef Prok — majster, Józef Selero — tkacz, Józef Pawlak — tkacz, który przepracował 52 lata, Franciszek Jar — robotnik ruchu, Stanisław Komor — również robotnik wydz. ruchu, Józef Krasinski i Józef Filipowicz — ślu-

SPRZEDAŻ MIĘSA W TYGODNIU PRZEDŚWIĄTECZNYM

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wydało zezwolenie na obrót mięsem w tygodniu przedświątecznym w dniach 20. 12., 21. 12., 22. 12., 23. 12. i 24. 12. 1948 r.

W sklepach PSS towarów wbród

Wyborowe gatunki po najniższych cenach

10 proc. zniżki przy zbiorowych zakupach przez zakłady pracy

PSS bogato zaopatrzyła wszystkie swe sklepy w artykuły święteczne, jak wanilia w laskach,

Najwięcej świetlic powstało na Chojnach, następnie na Bałutach i na Widzewie

„ŁÓDŹ W FOTOGRAFII”

oto nazwa wystawy, która na wiosnę obejrzymy w Łodzi. Prace fotograficzne na tę wystawę można składać w ciągu miesiąca w sekretariacie Polskiej „Ymca” w Łodzi Moniuszki 4a. Za najpiękniejsze prace przyznane będą nagrody. Szczególnie wartościowe nagrody przyznane będą na fotografii na temat pracy robotnika. (m)

HALA PRZY UL. ROKICIŃSKIEJ 126 oddana została do użytku dzięki przedterminowemu ukończeniu robót przez robotników Państwowego Przedsiębiorstwa Budowlanego. Był to czyn przedkongresowy robotników tych zakładów.

rodzynki, kawa, wykwintne herbaty cejlońskie, wyroby cukiernicze w dużym asortymencie, owoce świeże i suszone, grzyby suszone i marynowane, mieszanek kompotowe i kompoty, wina gronowe i owocowe, konserwy rybne i mięsne, drożdże i zapieki, zabawki i ozdoby choinkowe. Z artykułów pierwszej potrzeby znajdują się na składzie w wielkich ilościach mąka pszena, cukier, groch, fasola, kasze i makarony, tłuszcz roślinny, olej rafinowany i margaryna.

Ponieważ PSS sprzedaje wszystko w dobrym gatunku i po wybitnie niskich cenach, toteż we wszystkich sklepach PSS-u panuje wielki ruch.

Poza tym PSS sprzedaje dla instytucji społecznych i zbiorowo dla pracowników zakładów pracy ze swoich magazynów przy ul. Ogrodowej 74 (tel. 276-75) wyroby cukiernicze, wina i inne artykuły święteczne, udzielając przy tym 10 proc. rabatu.

Oto ceny niektórych artykułów, sprzedawanych przez sklepy PSS-u:

Wanilia w laskach — 60 zł. za laskę, śliwki suszone krajowe — 280 zł. za 1 kg., śliwki suszone jugosłowiańskie — 450 zł. za 1 kg., orze-

chy włoskie — 580 zł. za 1 kg., jabłka świeże — od 160 zł. za 1 kg., mak niebieski — 250 zł. za 1 kg., ogórki kiszzone 1 gat. — 90 zł. za 1 kg., kapusta kiszona sałatkowa z jabłkiem i spec. zaprawą — 60 zł. za 1 kg., śledzie solone holenderskie, szkockie, matfule i matiasy — 270 zł. za 1 kg., śledzie norweskie — 255 zł. za 1 kg., śledzie delikatowe w zaprawie korzennej 60 zł. za sztukę, konserwy rybne w to-macie i oliwie — 160 zł. za 1 pudełko, zapieki — 650 zł. za sztukę.

Od poniedziałku, tj. 20 grudnia br. PSS rozpoczyna w swoich sklepach i hali towarowej na Pl. Barlickiego 1 — sprzedaż ryb po następujących cenach: karpie żywe — 275 zł. za 1 kg., karpie śnięte mrożone — 280 zł. za 1 kg., szczupak mrożony — 270 zł. za 1 kg., sandacz mrożony — 350 zł. za 1 kg., leszcz mrożony — 200 zł. za 1 kg.

PSS sprzedaje także w swych składach opałowych choinki — po cenach niskich, urzędowych.

W ostatnim tygodniu przedświątecznym PSS rozprowadzi do swych sklepów większą ilość jaj interwencyjnych po 20 zł. za 1 sztukę oraz większe ilości margaryny i oleju rafinowanego w butelkach i luzem.

Poranek artystyczny dla dzieci przodowników pracy

W przeddzień Kongresu Zjednoczenia Partii Robotniczych Związek Zawodowy Literatów Polskich — Oddział w Łodzi zorganizował w Klubie Literackim przy ul. Traugutta 6 Poranek Artystyczny dla dzieci przodowników pracy.

W Poranku wzięli udział artyści scen łódzkich, którzy recytowali utwory pisarzy polskich; rozmowę z dziećmi zgromadzonymi na sali w liczbie 100 przeprowadził Zygmunt Urbanowski. Poza tym chór Państwowego Liceum Pedagogicznego wykonał szereg piosenek.

Polskie Radio nświetliło Poranek, wysyłając swoich przedstawicieli, którzy przeprowadzili z dziećmi rozmowy przed mikrofonem. Transmisję z Poranku nadało Polskie Radio następnego dnia.

Po części artystycznej dzieci zostały poczęstowane czekoladą z ciastkami. (r.)

M. Zal.

Urząd Zatrudnienia nietylko wyszukuje pracę

ale i szkoli zastępy nowych fachowców

W Urzędzie Zatrudnienia odbyła się w dniu wczorajszym odprawa kierowników oddziałów i instytucji zastępczych U. Z. podczas której zostało złożone szczegółowe sprawozdanie z terenu województwa i omówiono wytyczne organizacyjne na przyszłość. W przedstawionych sprawozdaniach uwidoczniło się, że w zakresie kierownictwa i nadzoru nad pracą zastępczych U. Z. i scharakteryzowano możliwości skierowywania do pracy.

Podniesiono fakt braku fachowców w niektórych ośrodkach uprzedmiotowionych (w Zduńskiej Woli odczuwa się brak wykwalifikowanych tkaczy i tokarzy, w Pabianicach tkaczy i metalowców).

Młodocianych Urząd skierowuje do szkół zawodowych, przeważnie tkackich, z których wychodzą zastępy młodych fachowców, od razu kierowanych do właściwego zajęcia. Kierownicy placówek terenowych Urzędu

Zatrudnienia zwrócili uwagę na różne trudności, jako najważniejszą podniesiono została sprawa omijania Urzędów Zatrudnienia przez poszukujących pracy i zarządy zakładów. Uchylenie się od rejestracji wprowadza dezorganizację i brak kontroli, szczególnie nad sposobem zatrudnienia młodocianych. Zwrócono uwagę na wypadki rejestracji się rzekomo poszukujących zajęcia, a w istocie szukających tylko zaświadczeń w celu utrzymania dotychczasowych czynszów komornianych.

Z kolei omówiono sprawę skierowań na Ziemię Zachodnią, a także sprawę zatrudnienia robotników sezonowych.

Reasumując wyniki pracy poszczególnych placówek U. Z. naczelnik urzędu tow. Przemysław Zaapelowal do zebranych, aby ich stosunek do zgłaszających się nie był zaprawiony biurokratyzmem. Urząd Zatrudnienia zmierzać będzie do zapewnienia pracy zarejestrowanym, podejmie intensywną akcję szkolenia przy zakładach pracy, uruchomienie poradnictwa zawodowego, zaś na pierwszy kwartał przyszłego roku zamierza przygotować kilka tysięcy osób do wyjazdu na Ziemię Zachodnią. (Es)

Komunikat M.R.N.

w sprawie legitymacji na odznaczenia

W związku z przystąpieniem przez Kancelarię Rady Państwa do wymiany na legitymacje stałe tymczasowych zaświadczeń na odznaczenia, wydanych w latach 1945 i 1946, Prezydium MRN w Łodzi wzywa osoby zainteresowane do złożenia w Biurze MRN w Łodzi (ul. Nowotki 16) wymienionych zaświadczeń.

Wymianie podlegają zaświadczenia tymczasowe na odznaczenia, zaopatrzone w pieczęć okrągłą z napisem „Prezydium Krajowej Rady Narodowej”, noszące nadruk „Zaświadczenie tymczasowe”.

Na odwrocie tymczasowego zaświadczenia należy wpisać czytelnie stramentem

następujące dane: a) imię i nazwisko, b) data i miejsce urodzenia, c) imiona rodziców, d) zajmowane obecnie stanowisko, e) dokładny adres, f) przynależność partyjna.

Wymiana zaświadczeń nie dotyczy na razie osób, pozostających w czynnej służbie w Wojsku Polskim, w Bezpieczeństwie Publicznym, Milicji Obywatelskiej i Korpusie Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Wymiana zaświadczeń tymczasowych trwać będzie do 1 kwietnia 1949 roku, przed tym przeto terminem zainteresowani winni złożyć posiadane zaświadczenia tymczasowe w Biurze MRN, celem przekazania ich do wymiany do Kancelarii Rady Państwa.

Gruźlica — wróg zdrowia Nr 1

Odwiedzajmy poradnię przeciwgruźliczą — zapobiegajmy szerzeniu się tej groźnej choroby

Gruźlica jest tak bardzo u nas rozpowszechniona, że stanowi chorobę społeczną. To zło, któremu wypowiedzieć musimy zdecydowaną walkę.

Gruźlica szerzy w Polsce groźne spustoszenia. Przed wojną umierało u nas na tę chorobę ponad 75 tysięcy ludzi rocznie, zaś wojna i fatalne warunki okupacji stan ten jeszcze pogorszyły. Ogół ludności zbyt mało jednak wie o tej niebezpiecznej chorobie, zbyt mało interesuje się możliwościami zapobiegania jej i lekceważy sobiewołanie na alarm w czasie urządzanych akcji przeciwgruźliczych.

Obowiązkiem każdego z nas jest zapoznanie się z istotą niebezpieczeństwa. Należy uświadamiać zdrowych i chorych o sposobie zachowywania się: zdrowych — jak winni postępować, aby uniknąć zarażenia, chorych — co należy czynić, aby nie udzielać choroby otoczeniu. Tymczasem zazwyczaj zainteresowanie chorobą i zwrócenie się do lekarza następuje dopiero wówczas, kiedy stan chorobowy już poważnie posunął się naprzód i kiedy wyleczenie staje się o wiele trudniejsze, a chory mógł już nawet zarazić najbliższe otoczenie.

W tym stanie rzeczy jest sprawą pierwszej wagi uświadczenie i przygotowanie ogółu społeczeństwa do współdziałania z poradnią

mi przeciwgruźliczymi. Poradnie te przeprowadzają odpowiednie badania, w celu zastosowania środków zapobiegawczych, względnie skierowania chorych do właściwego leczenia. Poradnie szeroko stosują zabiegi i szczepienia ochronne. Przeprowadzają je należy masowo i systematycznie, szczególnie u dzieci poczynając od niemowlactwa.

Dzięki postępowi wiedzy znany jest działając zarazek gruźlicy i łatwy do wykrycia. Lekarz może wykryć zmiany w płucach jeszcze w tym okresie, kiedy łatwo dadzą one się

usunąć. Posiadamy już wiele sposobów leczenia gruźlicy, skutecznych i pewnych. A zatem — bezwzględnie są możliwości zwalczania tej zaraźliwej i szybko rozpowszechniającej się choroby.

W krajach, w których prowadzi się zorganizowaną i konsekwentną walkę z gruźlicą, ilość chorych szybko się zmniejsza. I u nas jest to możliwe przy dobrej woli i pomocy całego społeczeństwa.

(Elas.)

Sądownicy w Dniu Zjednoczenia

W dniu Zjednoczenia zebrani sądownicy i pracownicy sądowi w Łodzi wysłali do Prezydium Kongresu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej oraz Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wicemarszałka Barlikowskiego następujący telegram:

„W dniu Kongresu Zjednoczenia Partii Robotniczych sędziowie, prokuratorzy i pracownicy sądów: Najwyższego, Apelacyjne, Okręgowego oraz Sądu Ubezpieczeń Społecznych i innych w Łodzi zgłaszają swą łączność ze światem robotniczym w dążeniu do postępu, do socjalistycznej sprawiedliwości społecznej, do podniesienia

nia materialnego, moralnego i kulturalnego bytu najstarszych mas naszego narodu”.

„Trójka bawelnianna” — dzieciom robotników

Rada Zakładowa, Liga Kobiet i Komisja Kobiet przy Radzie Zakładowej Państwowego Zakładu Przemysłu Bawelnianego Nr 3 postanowiła Dzień Zjednoczenia Partii Robotniczych uczcić, obdarowując dzieci robotnicze paczkami z podarunkami.

Rozdawanie paczek odbędzie się w dniu dzisiejszym w świetlicach poszczególnych oddziałów „Trójki”.

TEATRY

PAŃSTW. TEATR WOJSKA POLSKIEGO
w Łodzi, ul. Jaracza 27

Dziś o godzinie 19.15 popularna komedia czechosłowacka Jana Drdy pt. „Igraszki z diabłem” w reżyserii Leona Schillera. Zespół tworzą: Fijewska, Życzkowska, Bartosiewicz, Puchniewska, Skwarska, Biernacki, Bolkowski, Borowski, Dejnowicz, Dytrych, Grabowski, Kłosiński, Kozłowski, Lubelski, Łapiński, Łodyński, Ordon, Wojciechowski, Woźniak, Żukowski i słuchacz PWST. Opracowanie muzyczne Tomasz Kieselettera i Władysława Raczkowskiego, dekoracje i kostiumy Otto Axera. Tańce w układzie Jadwigi Hryniewickiej.

TEATR „MELODRAM”

ul. Traugutta 18 (gmacz OKZZ)

Dziś o godzinie 19.15 „Gody weselne” — widowisko ludowe w układzie i reżyserii Leona Schillera. Pełne uroku widowisko opiera się na motywach obrzędowych, tekstach mówionych, śpiewach i tańcach związanych z ludowym obrzędem sobótki, wesela i dożynek. Kompozycja muzyczna Władysława Raczkowskiego i Kazimierza Sikorskiego, tańce Barbary Fijewskiej, kostiumy i dekoracje Otto Axera.

TEATR „OSA”

Traugutta 1 (w sali „Syreny”)

Codziennie o 19.30, w niedzielę i święta o 16 i 19.30 komedia muzyczna pt. „Porwanie Sabinek” z J. Węgrzynem. Kasa czynna od godziny 10 bez przerwy. Tel. 272.70.

Państwowy Teatr Powszechny

11 Listopada 21

Codziennie o godzinie 19.15 doskonała satyra I. Erenburga pt. „Lew na placu”. Passepardout ważne.

Teatr Kameralny Domu Żołnierza

ul. Daszyńskiego 34

Dziś i codziennie o godzinie 19.15 sztuka T. Rattigana „Kadet Winslow”. Udział biorą: Edward Dziewoński, Irena Horecka, Wanda Jakubińska, Janusz Jaroń, Halina Kossobudzka, Andrzej Łapicki, Adam Mikolajewski i Konstanty Pagowski. Reżyseria Erwina Axera. Dekoracje i kostiumy Władysława Daszewskego. Kasa czynna od 11 do 13 i od 15. Tel. 123.02.

KINA

ADRIA — „Cyryl”
godz. 15.30, 18, 20.30, w niedziel. 13
film dozwolony dla młodzieży

BALTYK — „Samotny żagiel”
godz. 16, 18.30, 21, w niedziel. 13.30
film niedozwolony dla młodzieży
codziennie zmiana programu

BAJKA — „Młodzi idą”
godz. 17.30, 20, w niedziel. 15
film dozwolony dla młodzieży

GDYNIA — „Program aktualności kraj. i zagr. Nr 43”
godz. 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21
HEŁ (dla młodzieży) — „Dzieci ulicy”
godz. 15.30, 18, 20.30, w niedziel. 13

POLONIA — „Krajoznik Wawę”
godz. 16, 18.30, 21, w niedziel. 13.30
film dozwolony dla młodzieży
codziennie zmiana programu

MUZA — „Czarodziejskie ziarno”
godz. 18, 20 w niedziel. 16
film dozwolony dla młodzieży

PRZEDWIOSNIE — „Tchórz”
godz. 17.30, 20, w niedziel. 15
film dozwolony dla młodzieży

ROBOTNIK — „Kopciuszek”
godz. 16, 18.30, 21, w niedziel. 13.30
film dozwolony dla młodzieży

ROMA — „Pieśń tajgi”
godz. 17, 20, w niedziel. 14
film dozwolony dla młodzieży

REKORD — „Zakazane piosenki”
godz. 18, 20.30, w niedziel. 15.30
film dozwolony dla młodzieży

STYLOWY — „Sad Narodów”
godz. 15.30, 18, 20.30, w niedziel. 13
film dozwolony dla młodzieży od lat 16

SWIT — „Zygmunt Kłossowski”
godz. 18, 20.30, w niedziel. 15.30
film niedozwolony dla młodzieży

TECZA — „Krakati”
godz. 16, 18.30, 21, w niedziel. 13.30
film niedozwolony dla młodzieży

Z dniem 13 XII 1948 r.

Delegatura RSW »Prasa«

przeniesiona została do nowego lokalu

przy ul. Piotrkowskiej 68 II p

OBCENE TELEFONY:

Centrala 136-9
Dyrektor Delegatury 130-46
Wydział Administracyjny 257-93
Wydział Finansowy-Księgowość 144-18

DYREKCJA

D-034539

SPORT SPORT SPORT

Na warszawskim ringu...

Nie powiodło się pięściarzom „Włókniarza”

(Od specjalnego wysłannika „Głosu”)

Z niewielką nadzieją na zwycięstwo jechali pięściarze „Włókniarza” do Warszawy. „Gwardia” warszawska w przeciągu dość krótkiego czasu zgrupowała w swych szeregach czołowych pięściarzy warszawskich wzmocniając swój skład jeszcze, starym, ale wciąż bezkonkurencyjnym na naszych ringach, Szymurą.

Gdybyśmy wywalczyli wynik remisowy — mówili przed meczem prezes ŁOZB ob. Stępień — byłibyśmy zadowoleni. Niestety wyniku tego łodzianom nie udało się zdobyć. Łodzianie ponieśli porażkę w tak wysokim stosunku, o jakim nikomu z nas — mówię szczerze — nie śniło się nawet. Sądziłem, że wynik będzie się zamykał w granicach 10:6, 9:7 dla gospodarzy, a tu łodzianie zeszli z ringu pokonani 3:13.

Czy tak wysoka porażka była zasłużona? Naszym zdaniem wynik powinien brzmieć 12:4 dla „Gwardii”, gdyż Matecki według nas nie przegrał z Szatkowskim (Gwardia). Poza tym nie możemy kwestionować żadnego werdyktu sędziowskiego.

Pięściarze „Włókniarza” na ringu warszawskim stracili około 50 proc. swoich wartości. Dość szowinistyczna publiczność warszawska, której zebrano się około 3 i pół tysiąca odebrała widocznemu animusz młodszemu i mniej obytym ringowo zawodnikowi, gdyż przede wszystkim zawiedli oni.

KARGIER BYŁ PIERWSZY

Kargier miał przeciwnika, którego pokonanie leżało całkowicie w jego możliwościach. Niestety łodzianin nie mógł się zdobyć na większą szybkość. Jego ciosy były za wolne, toteż chociaż przez wszystkie trzy starcia jak uparty koziołek parł naprzód Patorę z defensywy miał zawsze czas na kontę.

MATECKI ZOSTAŁ SKRZYWDZONY

Najkorzystniejsze bodaj wrażenie pozostało po sobie na widowni warszawskiej Matecki. Matecki zaimponował warszawiakom

swym spokojem i opanowaniem podczas walki. Walczył ostrożnie i bardzo przytomnie i w żadnym wypadku nie zastrzyżony na remis.

KAZIMIERCZAK TEŻ POKPIE SPRAWĘ...

Kazimierzczak dowiedział się, że pomimo serca do walki i dużej odwagi i odporności na ciosy daje się zastraszona nazwiskiem swego przeciwnika. Mniejszy od niego o dwie głowy Sobkowiak i to ten Sobkowiak, którego czasy świetności przeminęły już dawno, potrafił jeszcze znaleźć sposób na naszego „zabijaka” i dobrze dał mu jeszcze odczuć siłę swego ciosu, atakując go głównie z doskoków.

KAWCZYŃSKI BYŁ BEZRADNY WOBEC KOMUDY

Najwięcej spodziewaliśmy się wszyscy po walce Kawczyńskiego z Komudą. Niestety, łodzianin też zawiodł. Nie przeczyliśmy, że z Komudą nie jest łatwo walczyć, gdyż „Antos” nie tylko, że jest starym wyga, ale i pięściarzem umiającym doskonale peszyć swych młodszych przeciwników najróżnorodniejszymi trickami. Raptowne przejścia z defensywy do ofensywy i zupełnie nie spodziewane (nie sygnalizowane) ciosy tak odebrały pomyślnie łodzianinowi, że pod koniec walki zupełnie stał się bezradnym.

TRZĘSOWSKIEMU BRAK KONDYCJI

Jedynym pięściarzem „Włókniarza”, który zdobył dwa punkty, był Trzęsowski walczący wczoraj w wadze półśredniej. Zwycięstwo swe nad Tomczyńskim „Miś” ma głównie do zawdzięczenia swej większej sile fizycznej. Kondycja natomiast Trzęsowskiego pozostawia b. wiele do życzenia. W trzeciej rundzie Tomczyński zupełnie wyraźnie górował nad „Misiem” i dzięki lepszej kondycji starcie to wygrał, co jednak wobec przegranej dwóch pierwszych starć nie mogło mu przynieść zwycięstwa.

3 : 13

Waga musza:

Kargier (Włókniarz) przegrał na punkty z Patorą. Łodzianin parł przez całe trzy rundy do przodu, ale co chwile nadziewał się na kontę warszawianina, a w trzecim starciu nie potrafił się uchronić przed jego groźną, prawą prostą. Kargier był wyraźnie za wolny.

Waga kogucia:

Matecki (Włókniarz) zremisował z Szatkowskim. Po 1 rundzie bezbarwnej, w dalszych starciach Matecki wygrywał wszystkie zwarcia. W 3 starciu Szatkowski rozpoczął finisz, ale Matecki, bardzo przytomnie wyłapywał łuki w jego gardzie i każdy cios kontrował. Remis krzywdził łodzianina.

Waga piórkowa:

Kazimierzczak (Włókniarz) przegrał na punkty z Sobkowiakiem, który miał głośny doping widowni. W trzecim starciu obaj otrzymali na pominięcia za trzymanie. Walka ta stała na dość wysokim poziomie.

Waga lekka:

Kawczyński (Włókniarz) przegrał na punkty z Komudą. 1 rundę Kawczyński miał niezłą, w następnych przewagę miał już Komuda. Kawczyński pod koniec walki zupełnie zeszytłniał.

Waga półśrednia:

Trzęsowski (Włókniarz) wypunktował Tomczyńskiego, zapewniając sobie zwycięstwo w

dwóch pierwszych rundach. W trzeciej rundzie łodzianinowi zabrakło kondycji na odporcie ataków finiszującego warszawianina. Walkę wygrał jednak łodzianin.

Waga średnia:

Szczapiński (Włókniarz) przegrał przez k. o. techniczne w pierwszej rundzie z Koleczyńskim. Początek łodzianin miał niezły. Szedł śmiało i kilka razy nawet trafił „Kolkę”, ale wkrótce Koleczyński zapędził go do rogu i krótkim prawym sierpem w szczękę zwał na liny. Szczapiński wprawdzie wstał, ale „groggy”.

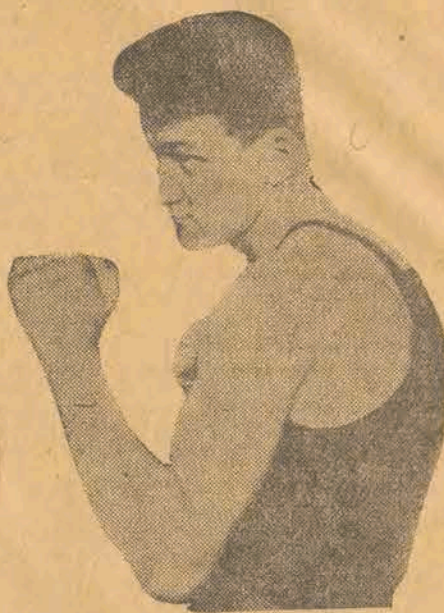
Waga półciężka:

Martyneliś (Włókniarz) poddał się po 2 rundzie Archackiemu. Łodzianin od razu polował na cios, ale niestety, nie chciał mu on wyjść, gdyż łodzianin bił za szeroko i zupełnie nie umiał utrzymać dystansu. Poddał się jego sprawiło wielką niespodziankę.

Waga ciężka:

Jaskółka (Włókniarz) przegrał na punkty z Szymurą. Jaskółka walczył dobrze i z sercem wygrywał nawet 2 rundę. W 3-iej Szymura rozpoczął ostry finisz i dzięki kilku seriom pod koniec spotkania rozstrzyga walkę na swoją korzyść.

W ringu sędziował Wróć (Poznań) na punkty: Skocz (Śląsk), Matura (Śląsk) i Urbanek (Poznań).

Dwa punkty dla łodzian zdobył jedynie Trzęsowski...

KOLECZYŃSKI TRZECI RAZ

NOKAUTUJE SZCZAPIŃSKIEGO

Szczapiński w walce z Koleczyńskim stał na straconej z góry pozycji. Szczapiński przegrał wczoraj trzeci raz z „Kolką” przez k. o., tym razem jednak przez k. o. techniczne, gdyż na 3 wstał, ale niestety po prawym sierpie „Kolki” nie był już zdolny do dalszej walki.

MARTYNELISOWI BRAK SERCA

Na Martyneliśa, gdy znalazł się w ringu naprzeciwko Archackiego nie bardzo liczyliśmy. Warszawiain był naszym zdaniem za dobrym technikiem, aby dać się złapać na silny wprawdzie, ale bardzo prymitywny cios łodzianina. Nie przypuszczaliśmy jednak nigdy, aby łodzianin, będąc zupełnie zdolnym do dalszej walki, zrezygnował z niej po dwóch starciach. Poddał się Martyneliśa pozostawiło złe wrażenie, tym bardziej, że Archacki nie jest przecież przeciwnikiem, którego ciosu mogłoby się tak bardzo obawiać.

WALKA DWÓCH MISTRZÓW POLSKI

No, a teraz Jaskółka. Mistrz Polski w wadze ciężkiej zetknął się wczoraj z mistrzem Polski w wadze półciężkiej Szymurą i trzeba przyznać, w pojedynku tym wypadł nieźle. O zwycięstwie Szymury zadecydowały naszym zdaniem, ostatnie sekundy w trzeciej rundzie, gdy rozwścieczony eks-poznaniak przydał Jaskółce w rogu i kilkoma seriami odciał mu oddech. Gdyby nie gong, z łodzianinem mogłoby być źle... ale jakoś gong przyszedł w porę.

NAJWAŻNIEJSZE PYTANIE

Czy łodzianie mają jeszcze szanse na dostanie się do pierwszej ligi?

Pomimo całej sympatii jaką żywimy do „Włókniarza”, sadzimy, że będzie to sprawa niezmierznie trudna. „Gwardia” warszawska w dzisiejszym składzie jest najpoważniejszym kandydatem na mistrza Polski. W Łodzi „Włókniarz” z pewnością poprawi wczorajszy wynik, ale wątpimy, aby go mógł odwrócić, chociaż w boksie różnie bywa...

(Kr.)

LEKKOATLECI ŁÓDZCY

wybrali już nowy zarząd

W dniu wczorajszym odbyło się roczne walne zebranie ŁOZLA. Nie wzbudziło ono takiego zainteresowania jak zebranie nadzwyczajne, odbyte w dniu 8 bm. Nie też dziwnego, że tylko około 30 osób było świadkami wczorajszych debat. Ze sprawozdania ustępujących władz dowiedzieliśmy się, że ŁOZLA urządziło w ubiegłym sezonie 19 imprez. Ogółem zarejestrowanych zawodników w okręgu łódzkim jest 439, w tym 125 kobiet. Stosunkowo najliczniejsze sekcje lekkoatletyczne posiada LKS, dalej HKS, a na trzecim miejscu znajduje się PKS z Pabianic, który też wykazał najżywotniejszą działalność.

Brak ludzi do pracy spowodował ustępki w pracy ustępujących władz. Nie zdano między innymi przygotować dyplomów dla zawodników. Po raz pierwszy w historii lekkoatletyki łódzkiej rok zakończono bez deficytu z saldem około 70 tysięcy złotych. Jest to jednak zastępowy Urzędu Kult. Fizycznej, który dał subsydium w kwocie 50 tysięcy zł. Poruszana była również sprawa zaprawy zimowej, na którą uczeszcza zbyt mało zawodników.

Pozbawiona zupełnie konkretnych podstaw krytyka Pawłowskiego w stosunku do zarządu ŁOZLA została surowo napiętnowana przez dyr. Wojew. Urzędu Kult. Fizycznej Nonosą, który z urzędu energicznie zaprotetował przeciw tego rodzaju „wyczynom”.

Odtąd zebranie prowadzone było już w spokojnej atmosferze.

Po krótkiej dyskusji nad sprawozdaniami, zebrani udzielili absolutorium ustępującym władzom.

Proponowana lista nowego zarządu ŁOZLA przez przewodniczącego, została przyjęta przez aklamację.

Prezesem został długoletni działacz sportowy red. Szumlewski, wiceprezesami: wizytator Kwiatosiński, reprezentujący Kuratorium „por. Półtorak (Gwardia) oraz zarezerwowano jedno miejsce dla przedstawiciela wojska, sekretarzem wybrano: Góralskiego (Kuratorium), skarbnikiem — Świąteczka, gospodarzem — Trzcińskiego (Włókniarz). Wydział spraw sędziowskich spoczywać będzie w rękach wizytatora Kwiatosińskiego, Nowaka i Kazmierskiego. Komisje sportowa stano-

wia: por. Półtorak, kpt. Leja, Markowski, Bajorka (Kuratorium). Kulawik oraz 2-ch przedstawicieli akademików. Do komisji rewizyjnej wybrano: Szafranski, Berę i Zakrzewskiego.

Na zakończenie przewodniczący zebrania zaapelował do zebranych aby pamiętali o rezolucji, uchwalonej na zjeździe sportowym w związku z Kongresem Zjednoczeniowym, życząc jednocześnie owocnej działalności nowo wybranym władzom ŁOZLA.

YMCA łódzka zwycięża

W finałach ogólnopolskich mistrzostw YMCA — padły następujące wyniki:

Siatka męska:
Łódź—Warszawa 3:1.

Koszykówka męska:
Łódź—Kraków 45:24 (30:13).

W tenisie stołowym Lutrosiński (Wrocław) pokonał Szczepańskiego (Wrocław) 3:1. W ogólnej punktacji zwyciężyła Łódź przed Warszawą i Krakowem.